

ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูชัย พิทักษ์เมืองแมน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบผลประโยชน์ประจำปี 2553
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูชัย พิทักษ์เมืองแมน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบผลประโยชน์ประจำปี 2553
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย : ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อผู้เขียน : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูชัย พิทักษ์เมืองแมน

ปี : 2553

การศึกษาเรื่องทักษะของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาถึงทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ทำการศึกษาข้อมูลจากประชากรคือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 358 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมและนำข้อมูลที่ได้รับทำการประมวลผล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานใช้ t-test และ F-test

ผลการศึกษา

1. นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 4 ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่จากโทรทัศน์
2. นักศึกษามีทักษะต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมากทั้งในด้านบุคคล ครอบครัว และด้านสังคม
3. ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จากการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ส่วนปัจจัยอื่นๆ ไม่มีผลต่อทักษะของนักศึกษา

คำสำคัญ : ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

Title : Attitude of the Students toward the Application of Philosophy of Sufficiency Economy to the Daily Life : A Case Study of Faculty of Business Administration Rajamagala University of Technology Phra Nakhon

Author : Choochai Pitukmuangman

Year : 2010

Study on Attitude of Students toward the Application of Philosophy of Sufficiency Economy to the Daily Life had 2 objectives; 1) to study Attitude of Students toward the Application of Philosophy of Sufficiency Economy to the Daily Life 2) to study factor that had effects on Attitude of the Students toward the Application of Philosophy of Sufficiency Economy to the Daily Life.

This study collected data from 358 Faculty of Business Administration Rajamagala University of Technology Phra Nakhon students. The study used questionnaires and percentage, mean and standard deviation were used to describe the data, t-test and F-test to test the hypotheses.

The findings were summed up below;

1. The most of the female students and in the senior, most of them resided in Bangkok and suburb and received information about the Philosophy of Sufficiency Economy from televisions, internet etc.
2. Level of the Attitude overall agreement on the Philosophy of Sufficiency Economy was high.
3. Factor that had effects on Attitude of Students toward the Application of Philosophy of Sufficiency Economy to the Daily Life were knowledge and understanding.

Keyword : Sufficiency economy philosophy.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยการสนับสนุนจากคณะบริหารธุรกิจ งบประมาณ
ผลประโยชน์ประจำปี 2553 ขอขอบคุณคณาจารย์ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
เพื่อให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งครอบครัวและนักศึกษาที่เสียสละเวลาในการกรอก
ข้อมูล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ประโยชน์และคุณความดีที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คณะบริหารธุรกิจและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ที่ให้การสนับสนุน

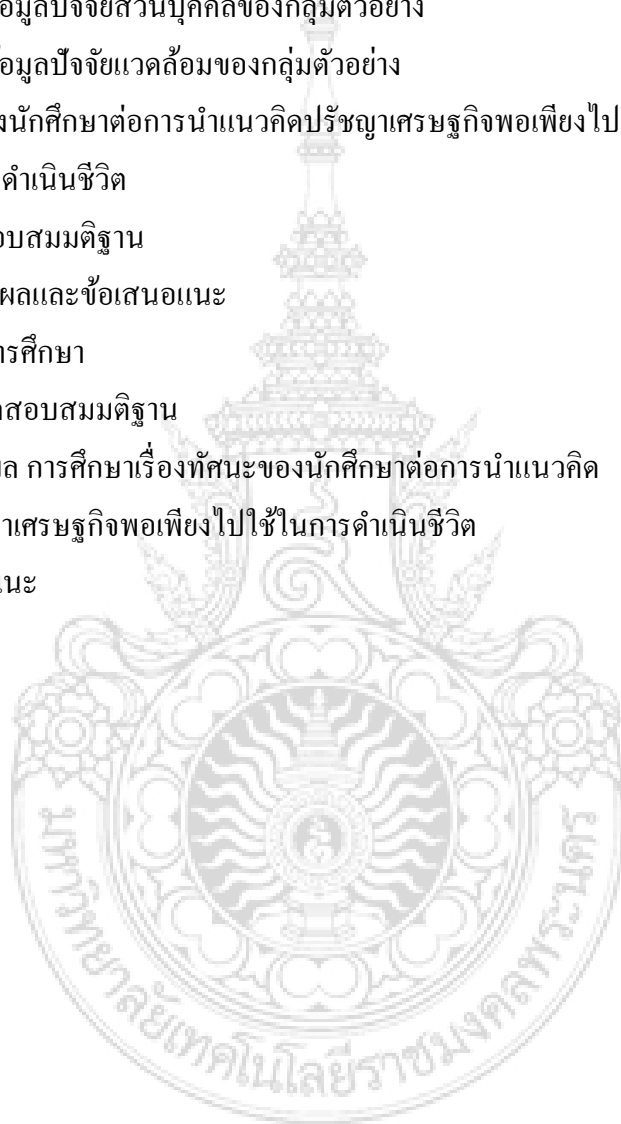
ชูชัย พิทักษ์เมืองแมน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฅ
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของทักษะ	4
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	10
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	13
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้	14
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	17
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา	19
แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	21
แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน	22
แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	23
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
3. กรอบแนวคิดและวิธีศึกษา	
กรอบแนวคิดในการวิจัย	40
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	41
สมมติฐานในการศึกษา	43
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	43

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	43
การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	44
การรวบรวมข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4. ผลการศึกษา	
ลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	46
ลักษณะข้อมูลปัจจัยแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง	48
ทัศนะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการดำเนินชีวิต	49
การทดสอบสมมติฐาน	54
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	57
ผลการทดสอบสมมติฐาน	59
อภิปรายผล การศึกษาเรื่องทัศนะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	60
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	
แบบสอบถาม	67
ประวัติ	74

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	46
4.2 ลักษณะข้อมูลปัจจัยแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง	48
4.3 ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	49
4.4 แสดงระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแยกเป็นรายชื่อ	50
4.5 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต แยกเป็นรายชื่อ (ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ)	51
4.6 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต แยกเป็นรายชื่อ (ด้านการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต)	52
4.7 แสดงความแตกต่างของทักษะต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามเพศ	54
4.8 แสดงความแตกต่างของทักษะต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามชั้นปี	55
4.9 แสดงความแตกต่างของทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	56

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของโลก การล้มละลายของสถาบันการเงินขนาดใหญ่ของโลกที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากกระแสการบริโภควัตถุในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งพยายามปลุกฝังค่านิยมด้านวัตถุ ความมั่งคั่งของประเทศต้องพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกสินค้า และเงินลงทุนจากต่างประเทศ จนส่งผลให้ภาระหนี้สินของประเทศหรือที่เรียกว่าหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประเทศในการรับมือกับภาวะเศรษฐกิจของโลกที่กำลังลามมาถึงประเทศไทย ในไม่ช้า การน้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างจริงจัง ในทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจ รวมถึงภาคเอกชน ให้อริภูมิพอประมาณ มีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้งู้อื่นไข มีความรู้และการมีคุณธรรม อันจะเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งเป็นทางรอดของประเทศชาติให้พ้นจากภัยพิบัติที่กำลังจะลามมาถึง แต่ปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนแต่ละคนแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับ การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในขณะที่รัฐบาลในอดีตพยายามจะพัฒนาประเทศเพื่อเปลี่ยน โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศจากประเทศเกษตรกรรมไปเป็นอุตสาหกรรม เพื่อจะพึ่งตนเองในการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อยกระดับรายได้ อันจะทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าและทันสมัย โดยใช้รายได้ประชาชาติ (GDP) เป็นเครื่องมือหรือดัชนีชี้วัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการพัฒนาประเทศโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอเหมาะพอดี ดังพระราชดำรัสเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517 มีความตอนหนึ่งว่า

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นสูงขึ้นไป หากมุ่งแต่จะสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวในที่สุด”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและภายหลัง ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอด

พันวิฤตและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน พระราชดำรัสเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

“เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy

... คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจจะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่

... Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่ ...

และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น”

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม 2542

เมื่อประเทศไทยเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจครั้งสำคัญในช่วงปี 2539-2541 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานกำลังใจและพระราชดำริเกี่ยวกับ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาในปี 2540 และ 2541 (สำนักงาน กปร.:2547) แต่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเวลานั้นยังไม่เป็นที่รู้จักและนำไปใช้กันมากนัก จนกระทั่งมาถึงปี 2549 นี้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับความสนใจและมีการกล่าวถึงอย่างแพร่หลาย จึงเป็นที่น่าสงสัยว่าบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่ถือได้ว่าเป็นอนาคตของชาติและเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไปนั้น จะมีความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้มากน้อยเพียงใด และได้มีการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร

ปัจจุบันรัฐบาลได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยนำมากำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 9 และฉบับที่ 10 แต่ยังเป็นนามธรรม ยังไม่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนมากนัก การที่จะทำให้เกิดผลในการพัฒนาจะต้องนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังในทุกภาคส่วนของสังคม แต่ในภาคส่วนต่างๆ ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการนำมาใช้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษาและสังคม การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการนำไปประยุกต์ใช้อย่างแท้จริง จะสร้างภูมิคุ้มกันให้กับบุคลากรที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมที่กำลังเผชิญกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ค่อนข้างรุนแรง ซึ่งจะเป็นการเตรียมการป้องกันหรือบรรเทาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งยังหาทางส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

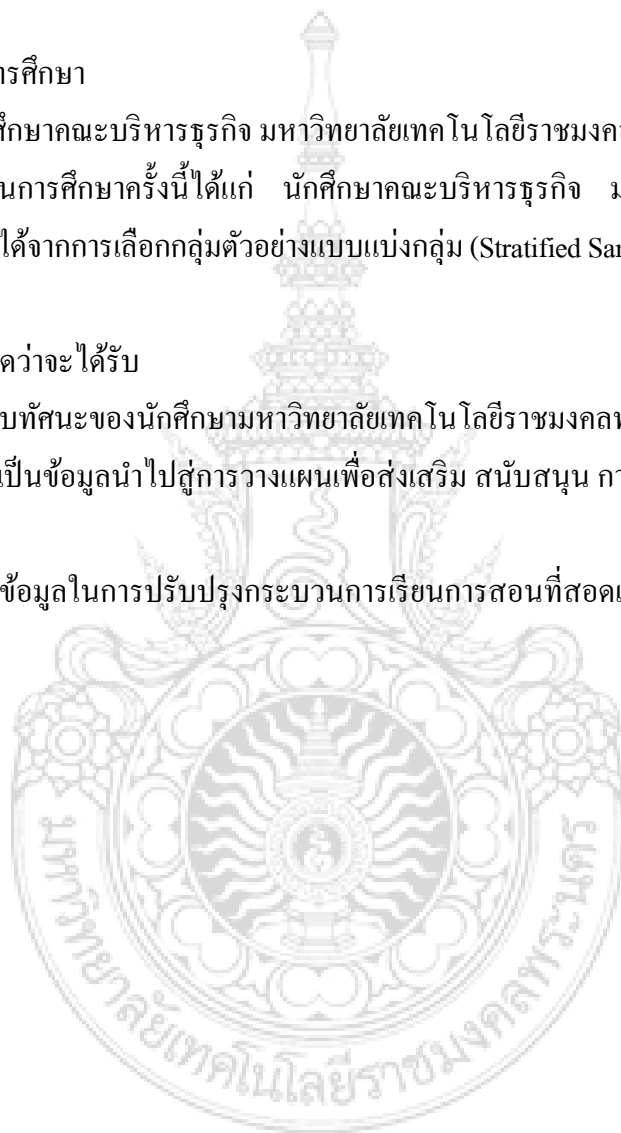
1.3.1 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Stratified Sampling) จำนวน 358 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทราบทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.4.2 เพื่อเป็นข้อมูลนำไปสู่การวางแผนเพื่อส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.4.3 เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะและความคิดเห็น
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
- 2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2.7 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว
- 2.8 แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน
- 2.9 แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.10 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะและความคิดเห็น

2.1.1 ความหมายของทักษะ

ทักษะในความเข้าใจของคนทั่วไป หมายถึง มุมมอง หรือการมองสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมจากความรู้สึกของคนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และอาจเกิดความรู้สึกว่าดีหรือไม่ดีซึ่ง ทักษะของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาหากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปหรือได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือข้อเท็จจริงใหม่ โดยทักษะของบุคคลนี้ยังไม่ได้หยั่งรากลึกถึงจิตสำนึกของบุคคลนั้น เป็นเพียงการรับรู้และความรู้สึกเบื้องต้นของบุคคล

ทักษะตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 373) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะ คือ ความเห็น การเห็น เครื่องรู้เห็น สิ่งที่เห็น การแสดง

ทักษะ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า View หรือ Opinion จากหนังสือ Oxford Advanced I. Learner's Dictionary (2533 : 140,867) คำว่า View หมายถึง State of seeing or being seen form Opinion or Attitude ; Thought of Observation (on a Subject) คำว่า Opinion หมายถึง Belief or Judgment (about somebody/something) not necessarily based on fact or knowledge.

ทัศนะตามพจนานุกรมสมัยใหม่ทางสังคมวิทยา (Theodorson,1972) ได้ให้ความหมายคำว่า ทัศนะ (Opinion) ว่าหมายถึง 1. ข้อสรุปหรือการลงความเห็นตัดสินเหตุการณ์เฉพาะหนึ่งๆ หรือสิ่งที่ถูกมอง (Object) ซึ่งรวมถึงคน กลุ่มคน สถานการณ์ ทัศนะเป็นการแสดงทัศนคติต่อปัญหาเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเปิดเผย 2. ทัศนะคติที่แสดงออกด้วยวาจาหรือถ้อยคำ

พจนานุกรมทางการศึกษา (Carter V. Good. 1973) ได้ให้ความหมายของทัศนะในสองความหมายด้วยกันคือ

1. ความหมายตามความนิยมของคนทั่วไป ทัศนะ คือ ความเชื่อการลงความเห็น ความคิด ความประทับใจ ความรู้สึกในใจ เจตนา ความคิด ความเข้าใจที่ยังไม่ได้พิสูจน์โดยหลักฐาน ไตร่ตรอง ผลอย่างระมัดระวังจนบังเกิดความมั่นใจแน่นอน ทัศนะมีความหมายในทางของความเป็นไปได้มากกว่าจะเป็นความรู้

2. ความหมายพิเศษซึ่งตรงกันข้ามกับความหมายตามความนิยมของคนทั่วไป ทัศนะหมายถึง การพิจารณาลงความเห็นที่เกิดจากผู้มีสิทธิอำนาจซึ่งคนยอมรับ

สวิตดาพิมพ์รานี คานที (2547 : 16) ได้อ้างถึงทัศนะในความเข้าใจของคนทั่วไปมักหมายถึง มุมมองหรือการมองสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม จากความรู้สึกของตนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และอาจเกิดความรู้สึกว่าดีหรือไม่ดี ซึ่งทัศนะของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา หากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป หรือได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือข้อเท็จจริงใหม่ โดยทัศนะของบุคคลนี้ยังไม่ได้หยั่งรากลึกถึงจิตสำนึกของบุคคลนั้น เป็นเพียงการรับรู้และความรู้สึกเบื้องต้นของบุคคล

จุมพล สวัสดิ์ดิยากรและคณะ (2530 : 4) ได้ให้คำจำกัดความของทัศนะว่า คือ การรับรู้และความคิดเห็นแสดงออกในลักษณะของความคิด การตัดสินใจ และการคาดหวังที่มีต่อเหตุการณ์หรือสภาพต่างๆ ตามที่ได้รับรู้ ไม่ว่าจะเหตุการณ์นั้นจะเป็นผลมาจากประสบการณ์ตรงหรืออ้อม

จำเนียร ชุณหโสภาค (2539 : 12-13) อ้างถึงใน เกษณี จันทรตระกูล , 2547 : 43) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง ท่าที ความคิดเห็น ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หลังจากบุคคลได้ประสบการณ์ในสิ่งนั้น ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ทัศนะเชิงนิมมาน เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน การปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ หรือกล่าวได้ว่ามีพฤติกรรมในทางบวก

2. ทัศนะเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงข้ามกับทัศนะเชิงนิมมาน เช่น ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ (ซ้ำ) ไม่ร่วมมือ ไม่ทำตาม หรืออาจกล่าวได้ว่ามีพฤติกรรมในทางลบ

3. ทัศนะที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกทั้งในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งทัศนะเชิงนิมมาน และทัศนะเชิงนิเสธ แต่อยู่ในระดับกลาง ไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น ไม่แน่ใจ รู้สึกเฉยๆ เป็นต้น

อังสนา ลินอากร (2542 : 43 อ้างถึงใน สมศรี ชีวะเกตุ , 2547 : 42) กล่าวว่า ทักษะหรือความคิดเห็น คือความรู้สึกของบุคคลที่มีหรือแสดงออกต่อบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือต่อสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่งอาจจะเป็นการแสดงเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย หรืออาจจะมีการแสดงออกทางบวก หรือลบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ ความเชื่อ หรือสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล

กล่าวโดยสรุป ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ ความเชื่อ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เชื่อ โดยบุคคลนั้นอาจแสดงออกในทางที่เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ชอบ-ไม่ชอบ หรือรู้สึกเฉยๆ ก็ได้

2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2524 : 246) ได้ให้ความหมายความคิดเห็นว่า เป็นข้อพิจารณาเห็นว่า เป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันเสมอไป

Maler (1995 : 52) กล่าวว่าความคิดเห็น (Opinion) เป็นการแสดงออกของทัศนคติส่วนหนึ่ง และเป็นการแปลความหมายข้อเท็จจริง (Facts) อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งการแปลความหมายย่อมขึ้นอยู่กับอิทธิพลและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น

Webster (1967 : 386) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นคือความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอน หรือความรู้อันแท้จริงแต่จะตั้งอยู่ที่จิตใจ ความเห็น และการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่ว่าจะน่าจะเป็นจริงน่าจะตรงตามที่คิดไว้

Kolasa (1969 : 389) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งการประเมินผล (Evaluation) สิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมต่างๆ ความคิดเห็นเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าแต่เป็นสิ่งเร้าที่ได้รับอิทธิพลจากความโน้มเอียง

อุทัย หิรัญโต (2519 : 5) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นของคนเรามีหลายระดับ คืออย่างผิวเผิน อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้น เป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัว

จิรายุ ทรัพย์สิน (2540 : 16) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นหมายถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมาเพื่อให้ผู้อื่นได้ สามารถที่จะรับรู้ ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจเป็นไปในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์แวดล้อม การติดต่อกับภายนอกการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ และพบปะสังสรรค์ประจำวัน

ศุภเยาว์ นาคเงินทอง (2542 : 17) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับค่านิยม

ความเชื่อ ซึ่งถ้าความคิดนั้นติดต่อยู่เป็นเวลานาน และลึกซึ้งมากก็จะเป็นทัศนคติเฉพาะเรื่องที่แคบลงไป ดังนั้นความคิดเห็นอาจเป็นผลของทัศนคติจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และความคิดเป็นของบุคคลนั้นยังเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำตัวด้วย เช่น ภูมิหลังของบุคคล พื้นความรู้ กลุ่มประสบการณ์ ประสบการณ์ในการทำงาน สถานการณ์กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ กระบวนการสังคมนิยม (Socialization) ที่บุคคลนั้นได้รับ และการได้รับอิทธิพลจากกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อความเห็นเราได้ ดังนั้นความคิดเห็นของบุคคลนั้นอาจจะสอดคล้องกันหรือแตกต่างกันได้จากปัจจัยต่างๆ ได้หลายประการ

นิตา สุวรรณประเทศ (2523 อ้างถึงใน พงษ์พันธ์ พรหมประภัสร์ , 2541 : 26) สรุปว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูด การเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิมและประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น

กล่าวโดยสรุป ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความคิด ความรู้สึกรู้สึกหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินค่าเรื่องหรือเหตุการณ์นั้น แล้วสรุปผลโดยมีอารมณ์ ประสบการณ์และสภาพการณ์ในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ตาม อาจจะได้รับยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูด การเขียน หรือการแสดงออกก็ได้

2.1.3 การก่อเกิดทัศนคติและความคิดเห็น

ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดนั้น อาจเกิดขึ้น โดยมีองค์ประกอบของการก่อเกิดทัศนคติหลายประการซึ่ง Foster (1952 อ้างถึงใน สมศรี ชีวะเกตุ, 2547 : 43) ได้กล่าวสรุปมูลเหตุของความ คิดเห็น ดังนี้

1. เกิดจากประสบการณ์ที่มีต่อบุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือ สถานการณ์ ความคิดเห็นเกิดขึ้นได้ในตัวบุคคล จากการได้พบเห็น ค้นเคย ซึ่งเป็นประสบการณ์ โดยตรง หรือ โดยการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปถ่าย ได้อ่านหนังสือถือเป็นประสบการณ์โดยอ้อม

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยม เนื่องจากแต่ละกลุ่มจะมีค่านิยม และการตัดสินใจค่านิยมแตกต่างกัน ดังนั้นบุคคลในแต่ละกลุ่มจึงมีทัศนคติและความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ตรงกัน นอกจากนี้ จำเรียง กาวิจิตร (2536 อ้างถึงใน จันทิรา กาญจนกันดี, 2547 : 17) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคม ดังนี้

1. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง ความแตกต่างทางด้านภูมิหลังของบุคคล ซึ่งจะทำให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันออกไป เช่น ชาวเมืองกับชาวชนบท ผู้มีรายได้น้อยกับผู้มีรายได้สูง เป็นต้น

2. กลุ่มอ้างอิง คือ การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใครหรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น การมีอาชีพเดียวกัน การมีสมาชิกหรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย

3. กลุ่มกระตือรือร้นหรือกลุ่มเฉื่อยชา คือ การกระทำที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ อันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่ให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ในทางตรงข้ามกลุ่มที่เฉื่อยชาก็จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

2.1.4 การวัดทัศนคติและความคิดเห็น

เนื่องจากการวัดความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนคติและการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเจ้าของความคิด การวัดระดับความคิดเห็นจะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางหรือนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนรวมได้

ความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนคติและการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเจ้าของความคิด การวัดทัศนคติและความคิดเห็น จะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางหรือนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนรวมได้ ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและความคิดเห็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ทำให้ทัศนคติและความคิดเห็นแตกต่างกันคือ

1. การอบรมของครอบครัว ครอบครัวมีอิทธิพลมากกว่าปัจจัยอื่นๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันหลักและเป็นสถาบันแรกของบุคคล
2. กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง บุคคลเมื่ออยู่ในกลุ่มใด สังคมใด ก็จะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน กับกลุ่มและสังคมนั้นๆ ฉะนั้นกลุ่มจึงมีความสำคัญในการผลักดันให้บุคคลมีการเรียนรู้
3. การศึกษา ระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลมากในการแสดงความคิดเห็น เพราะการศึกษาก่อให้เกิดประสบการณ์ให้กับบุคคล
4. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล ไม่ว่าจะเปลี่ยนสื่อในการสร้างความคิดทั้งทางบวกและทางลบ

2.1.5 วิธีการวัดทัศนคติและความคิดเห็น

Shaw Wright (1976 อ้างถึงใน เกษณี จันทรตระกูล, 2547 : 27) กล่าวถึง ความคิดเห็นว่า เป็นลักษณะของแต่ละบุคคล การวัดจึงวัดจากแรงจูงใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างของประสบการณ์และปัจจัยอื่นๆ โดยมีวิธีวัดทัศนคติและความคิดเห็นดังนี้

1. การฉายภาพ เป็นการวัดโดยการสร้างจินตนาการจากภาพ โดยภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นออกมาและสามารถพิสูจน์ได้ว่าบุคคลมีทัศนคติและความคิดเห็นหรือความรู้สึกอย่างไรต่อภาพที่เห็น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นสำคัญ

2. การสัมภาษณ์ เป็นการซักถามบุคคลเพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลที่ขยายครอบคลุม ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต

3. การส่งแบบสอบถามเป็นวิธีวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น

4. การให้เล่าความรู้สึก เป็นการวัดโดยบุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยออกมาซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิด ตามประสบการณ์และความสามารถ

กล่าวโดยสรุป ทักษะของบุคคล สามารถวัดได้โดยทั้งวิธีการฉายภาพ การสัมภาษณ์ การส่งแบบสอบถาม และการเล่าความรู้สึก ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงทักษะหรือความคิดเป็นของแต่ละบุคคล

2.1.6 ขอบเขตการศึกษาทักษะและความคิดเห็น

ขอบเขตของการศึกษาทักษะและความคิดเห็น โดยทั่วไปนิยมกระทำหรือศึกษาใน 2 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่

1. การกำหนดขอบเขตประเด็นศึกษาจากความสนใจของสาธารณชนต่อเรื่องนั้นๆ ซึ่งอาจได้มาโดยรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. อาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎี เช่น แนวคิดเรื่องการยอมรับ และการเผยแพร่กระจายของ Rogers (1968 อ้างถึงใน วันชัย ศรีนวนนิต, 2521:19) โดย Rogers กล่าวถึงกระบวนการยอมรับสิ่งใหม่ มีอยู่ 5 ขั้นตอนคือ

1) ขั้นของการทราบข่าว (Awareness) เป็นขั้นตอนที่สมาชิกได้ทราบว่าสิ่งใหม่เกิดขึ้น

2) ขั้นของความสนใจในรายละเอียด (Interest) เป็นขั้นตอนที่ผู้ที่ได้รับสิ่งใหม่ สนใจในรายละเอียดอย่างมาก และคิดว่าสิ่งใหม่นี้คงจะเป็นประโยชน์

3) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นตอนของการตัดสินใจว่าสิ่งใหม่นั้นดีเพียงใด มีอะไรเป็นผลดีและผลเสียบ้าง

4) ขั้นของการทดลอง (Trial) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ได้ตัดสินใจว่าจะพิจารณาทดสอบ ถ้าได้ผลดีก็จะนำไปปฏิบัติต่อไป

5) ขั้นของการยอมรับ (Adoption) เป็นขั้นตอนที่ตัดสินใจยอมรับสิ่งใหม่หรือไม่ สำหรับการยอมรับสิ่งใหม่ของสมาชิกในสังคมจะช้าหรือเร็วขึ้นมีส่วนประกอบที่ต้องพิจารณา 2 ลักษณะ คือ

1) ลักษณะของสิ่งใหม่ หมายถึง ลักษณะที่สิ่งใหม่ได้นำไปสู่สังคมนั้นมีผลต่อการยอมรับสิ่งใหม่ โดยขึ้นอยู่กับ

- (1) ต้นทุน (Cost)
- (2) ความยุ่งยากในการใช้ (Complexity)
- (3) ความเข้ากันได้ (compatibility)
- (4) ประโยชน์ที่เห็นได้โดยง่าย (Utility)

2) ลักษณะของประชากรในสังคม หมายถึง ความแตกต่างของบุคคลที่อยู่ในกระบวนการยอมรับสิ่งใหม่

กล่าวโดยสรุป การที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งใดเช่นไร ย่อมส่งผลให้มีพฤติกรรมแสดงออกไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติเหล่านั้นๆ ดังนั้น ทัศนคติจึงจัดเป็นสิ่งสำคัญและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

2.2.1 ความหมายของพฤติกรรม

ประสาธ อิศรปริดา (2520 : 1) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรมหมายถึง กิริยาอาการ การกระทำหรือกิจกรรมทุกชนิดของมนุษย์หรือสัตว์ ซึ่งกิจกรรมหรือการกระทำนั้น อาจเป็นการกระทำที่เฉพาะเจาะจงหรือไม่ก็ได้ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้ปรากฏเห็นได้ หรืออาจปกปิดกิริยาภายใน ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถเห็นได้

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546 : 14) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรมหมายถึง การกระทำของอินทรีย์ (Organism) หรือสิ่งมีชีวิต การกระทำที่ว่านี้ รวมทั้งการกระทำที่เกิดขึ้นทั้งที่ผู้กระทำรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัวในขณะที่กระทำ และยังหมายรวมทั้งการกระทำที่สามารถสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ก็ตาม โดยมากนักจิตวิทยาจะแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) หมายถึง การกระทำที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้โดยตรง เช่น ร้องไห้ ยิ้ม วิ่ง พุด เป็นต้น การกระทำอย่างนี้ไม่ว่าใครก็ย่อมเห็นได้ สังเกตได้ เมื่อใช้คำว่าสังเกตได้ หมายความว่า อาจจะต้องการฟัง การสัมผัส การสูดดมก็ได้

2. พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) หมายถึง การกระทำที่ผู้อื่นสังเกตไม่ได้โดยตรง เช่น หัว เพลีย เสียใจ ฯลฯ ส่วนมากเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการทำงานภายในสมอง ถ้าต้องการสังเกตพฤติกรรมภายในต้องอาศัยการกระตุ้นหรือจัดสิ่งแวดล้อมให้เข้าของพฤติกรรมแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก เช่น ถามหรืออาศัยแบบทดสอบลึ่วงออกมา เพื่อว่าผู้สังเกตจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการคาดเดาถึงพฤติกรรมภายในได้

2.2.2 การวัดพฤติกรรม

สมาน มานะกิจ (2539 : 11) กล่าวว่า ในการวัดพฤติกรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะตอบคำถามวิจัยได้ชัดเจนขึ้น มีความหมายยิ่งขึ้น ควรใช้การวัดพฤติกรรมในหลายๆ วิธีดังนี้

1. เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention) คือ การถามว่า เขาได้วางแผนที่จะทำอะไรบ้าง ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น กินปลาดิบหรือไม่ จะพาลูกไปฉีดยาหรือไม่ จะดื่มเหล้าหรือไม่ จะขับถ่ายในส้วมหรือไม่ เป็นต้น

2. การสังเกตจากพฤติกรรม (Behavioral Observation) ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมที่เราต้องศึกษา ในสถานการณ์ทดลองหรือในสภาพจริง

3. ตัวบ่งชี้พฤติกรรม (Behavioral Indicators) คือ การรวบรวมข้อมูล การกระทำต่างๆ เมื่อบุคคลได้แสดงพฤติกรรมแล้ว เช่น ต้องการรู้ว่าชาวบ้านต้องการดื่มเหล้ายี่ห้ออะไร ก็รวบรวมจำนวนเหล้ายี่ห้อต่างๆ ที่มีขายในร้านค้าของหมู่บ้านว่ายี่ห้อใดขายได้มากที่สุด หรือ ต้องการทราบว่า ชนิด

ของยาบรรเทาปวดที่ชาวบ้านใช้ก็ดูจากจำนวนที่ชาวบ้านซื้อไปจากร้านว่ายี่ห้อใดขายได้มากที่สุด การศึกษาตัวบ่งชี้พฤติกรรมนี้ อาจได้จากการสังเกตหลักฐานของพฤติกรรมได้เพราะ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมักจะมีร่องรอยเหลือไว้ให้สังเกตร่องรอยนี้อาจจะติดตัวผู้ทำพฤติกรรมหรืออยู่ในสิ่งของอื่นๆ ร่องรอยติดตัวผู้กระทำพฤติกรรม เช่น คราบบุหรี่ป่น หรือที่ปลายนิ้วมือ หน้าแดงกล้า เนื่องจากการกินเหล้ามาก หรือหน้าตาเศร้าหมองเพราะมีเรื่องก่อกวน เป็นต้น นอกจากนี้หลักฐานพฤติกรรมที่จะเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรม ยังอาจหาได้จากเอกสารและระเบียบต่างๆ เช่น หลักฐานการจดทะเบียนสมรส จดหมาย เป็นต้น

4. การวัดพฤติกรรมโดยทางอ้อม (Behavioral Measures) คือ การให้บุคคลรายงาน สถานการณ์นั้นๆ

2.2.3 การสังเกตพฤติกรรม

สมาน มานะกิจ (2539 : 12) กล่าวว่า การสังเกตพฤติกรรมสามารถสังเกตได้ดังนี้

1. การสังเกตโดยตรง เป็นการสังเกตในขณะที่พฤติกรรมนั้นๆ กำลังเกิดขึ้นอยู่ การสังเกตวิธีนี้ มีข้อบกพร่องที่ไม่สามารถจะให้ผู้ถูกสังเกตแสดงพฤติกรรมที่ผ่านไปแล้วย่างเหมือนเดิมได้อีก การสังเกตจึงต้องละเอียดรอบคอบ ทุกแง่ทุกมุม ในขณะที่พฤติกรรมนั้นๆ กำลังเกิดขึ้น ในการสังเกตโดยตรงแบ่งตามลักษณะการสังเกตได้ดังนี้

1.1 สังเกตโดยการเข้าร่วม (Participated Observation) สังเกตการกระทำของตนเองเป็นเสมือนสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ เช่น เข้าไปอยู่ร่วมกับชาวบ้าน และบันทึกพฤติกรรมไปเรื่อยๆ วิธีนี้ใช้กันมากในวิชามนุษยวิทยา (Anthropology) ในทางสาธารณสุขก็อาจใช้ได้โดยสาธารณสุขตำบลผู้อยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้าน เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของชาวบ้านโดยไม่ให้ชาวบ้านรู้ตัว

1.2 การลอบสังเกต ทำเป็นปิดบังซ่อนเร้นผู้สังเกต อาจทำได้โดยใช้กล้องส่องทางไกลดูพฤติกรรม เช่น การสังเกตชีวิตสัตว์ป่าของนักนิยมนไพร หรืออาจจะทำได้โดยใช้กระจกทางเดียว (One-Way Mirror) ซึ่งด้านหนึ่งเป็นกระจกใส สามารถมองเห็นได้ ส่วนอีกด้านเป็นกระจกเงาไม่สามารถมองเห็นได้หลังกระจกใช้สังเกตพฤติกรรม

2. การสังเกตทางอ้อม เป็นการสังเกตพฤติกรรมซึ่งผ่านการถ่ายทอดด้วยเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สังเกตการถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ไว้ เป็นต้น

2.2.4 การเกิดพฤติกรรม

ประสาท อิศรปริดา (อ้างถึงใน อธิชา เปาอินทร์, 2540: 21) กล่าวว่า นักจิตวิทยาเชื่อว่า พฤติกรรมนั้น เป็นผลเกิดจากการกระทำปฏิกริยาของมนุษย์ หรืออินทรีย์ (Pearson or Organism) กับ สิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งเป็นสูตรดังนี้

$$B = f(P,E)$$

B = พฤติกรรม

f = ผลที่เกิดจากการมีปฏิกริยาระหว่างองค์ประกอบ

P = มนุษย์

E = สิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่มักจะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการกระตุ้นที่ เรียกว่า “พฤติกรรมที่ถูกจูงใจ” (Motivated Behavior) ซึ่งมีลำดับขั้นของพฤติกรรมดังนี้ คือ เมื่อมีสิ่งเร้าเกิดขึ้นก็จะทำให้เกิดความต้องการ เมื่อเกิดความต้องการก็จะพยายามแสวงหาทางตอบสนองความต้องการ เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการหรือไม่ได้รับการตอบสนองก็จะแสดงออกมา คือ พอใจหรือไม่พอใจ ถ้าหากพอใจความต้องการก็ลดลง หากไม่ได้รับการตอบสนองก็เกิดความต้องการนั้นอยู่ แรงขับก็จะไม่ลดลง

2.2.5 องค์ประกอบพฤติกรรม

Bloom (อ้างถึงใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ , 2526 : 156 -161) ได้แบ่งองค์ประกอบพฤติกรรม เป็น 3 ส่วนคือ

1. พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นความสามารถทางด้านความรู้ การใช้ความคิดและพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

2. พฤติกรรมด้านทัศนคติ (Affective domain) หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบในการให้คุณค่า หรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล พฤติกรรมด้านทัศนคตินี้เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมการปฏิบัติของบุคคล โดยการวางแผนทางการปฏิบัติและแสดงลักษณะที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่บุคคลนั้นกำหนดขึ้น

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor domain) เป็นการปฏิบัติที่แสดงออกมาในสถานการณ์หนึ่ง หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไป เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความรู้ ทัศนคติเป็นพื้นฐาน ซึ่งสามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต้องอาศัยเวลาและตัดสินใจหลายขั้นตอน

กล่าวโดยสรุปว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำต่างๆ ของมนุษย์ ทั้งที่สามารถสังเกตได้หรือไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง หรือผู้กระทำรู้ตัว หรือไม่รู้อันนั้น เป็นผลมาจากการรับรู้ และการ

รับรู้ นั้น ก็ได้หมายความว่ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ นั้นเท่าๆ กันในแต่ละบุคคล ทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาจึงมีความแตกต่างกัน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

กิริติ บุญเจือ (2525 : 67 – 68) นักปรัชญาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อธิบายให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความรู้กับความเข้าใจ โดยได้หยิบยกเอาคำว่า “ญาณ” กับ “ปรีชาญาณ” ซึ่งเป็นคำในภาษาบาลีและสันสกฤตที่หมายถึง “ความรู้” และ “ความรู้ลึกซึ้ง” มาอธิบายให้เห็นถึงระดับความรู้ที่แตกต่างกันคือ “ญาณ” หรือ “ความรู้” หมายถึง ความรู้ทางตา หรือรู้ด้วยตาเพียงอย่างเดียว ส่วน “ปรีชาญาณ” หรือ “ความเข้าใจ” หมายถึงความรู้ลึกซึ้งที่สามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาการต่างๆ กล่าวโดยสรุปคือ การเข้าใจแต่ละอย่างถือว่าเป็น “ญาณ” ส่วนการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวต่างๆ ถือว่าเป็น “ปรีชาญาณ”

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2534 : 157) ได้เรียกพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ทางด้านสุขภาพว่า พฤติกรรมด้านความรู้ ซึ่งพฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการรับรู้การจำข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะทางสติปัญญา การใช้ความคิดวิจารณ์ญาณ เพื่อประกอบการตัดสินใจ พฤติกรรมด้านความรู้ประกอบด้วย ความสามารถระดับต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นจากความรู้อย่างหนึ่ง และเพิ่มการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญามากขึ้น

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 96) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง บรรดาข้อเท็จจริง หรือรายละเอียดของเรื่องราว อันเป็นประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งสะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันไป ส่วนความเข้าใจนั้น ท่านให้ความหมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความจำ ไปคิดแปลง ปรับปรุงเพื่อให้สามารถจับใจความ อธิบายหรือเปรียบเทียบ ย่นย่อเรื่องราวความคิดข้อเท็จจริงต่างๆ ได้

สุนันท์ ศัลโกสุม (2524 : 4 , 15) ได้กล่าวถึงความรู้ว่า หมายถึงความสามารถในการคงไว้รักษาไว้ซึ่งข้อเท็จจริง เรื่องราวรายละเอียดต่างๆ ตลอดจนประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียนและในด้านของความเข้าใจนั้น ได้กล่าวไว้ว่า หมายถึงความสามารถในการเก็บรวบรวมความรู้และขยายความรู้ ความจำนั้นให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล

อุทุมพร ทองอุไทย (2523 : 83-85) ความหมายในทางศึกษาศาสตร์ ได้จำแนกความหมายของความรู้ ความเข้าใจออกเป็น “ความรู้” หมายถึง พฤติกรรมและสภาพการณ์ต่างๆ ซึ่งเน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือการระลึกได้ก็ตาม เป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวมสาระต่างๆ เหล่านั้นจนกระทั่งพัฒนาไปสู่พื้นที่ที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้นไป

Benjamin S. Bloom (อ้างถึงใน สุนันท์ อังเกิดโชค, 2529 : 27 – 28) ได้อธิบายความหมายของความรู้ความเข้าใจไว้ว่า “ความรู้” หมายถึง พฤติกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึง หรือระลึกได้ก็ตามเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้น

จากการรวบรวมสาระต่างๆ เหล่านั้น จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นต่อไป โดยความรู้นี้อาจแยกออกเป็นความรู้เฉพาะสิ่ง ความรู้ในเรื่องระเบียบการ และความรู้เรื่องสากล เป็นต้น ส่วน “ความเข้าใจ” นั้นหมายถึง ความสามารถทางปัญญาและทักษะ อันได้แก่

1. ความสามารถที่จะให้ความหมายของคำ (การแปล)
 2. ความสามารถในการเข้าใจ ความหมายของการคิด (การตีความ)
 3. ความสามารถในการคาดคะเนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นได้จากการกระทำ (การประเมินค่า)
- ดังนั้น บุคคลจะมีความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องมีองค์ประกอบทั้ง 3 นี้

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

2.4.1 ความหมายของการรับรู้

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการรับรู้ (Perception) เอาไว้ ดังนี้

George Herbert Meed (1931 อ้างถึงใน นกคณ มโนงาม, 2548 :46) ให้ความหมายของการรับรู้ว่า ครอบคลุมไปถึงอิทธิพลที่ได้รับจากสังคมด้วย ไม่ได้เกิดจากจิตประสาทส่วนเดียว แต่การรับรู้เกิดจากอิทธิพลทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ซึ่งหมายถึง ระบบสังคมและวัฒนธรรมด้วย

โยธิน ศันสนยุท และคณะ (2529 อ้างถึงใน จีราวรรณ ยืนยง, 2546 : 26) ให้ความหมายของการรับรู้ว่า คือ การรับรู้สิ่งเร้าภายนอกผ่านความรู้สึก โดยเข้ามาทางประสาทสัมผัสแล้วนำมาแปลค่าแสดงเป็นพฤติกรรมออกมาให้เห็นหรือรับรู้และเข้าใจ เพราะในห้องทดลองสามารถที่จะศึกษาสิ่งเร้าโดยเฉพาะ เป็นการแยกสิ่งเร้าออกจากสภาพภายนอกจากชีวิตจริง

ศุวรี มลิทรานุกร (2538 อ้างถึงใน จีราวรรณ ยืนยง, 2546 : 26) ให้ความหมายของการรับรู้ว่า คือ การแปลความหรือให้ความหมายกับสิ่งที่บุคคลได้รับโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เมื่อเกิดการรับรู้ในตัวบุคคลแล้วจึงนำไปสู่การกระทำสิ่งต่างๆ ของบุคคล โดยอาศัยความรู้ดั้งเดิมและประสบการณ์เป็นเครื่องช่วยและการรับรู้ที่เกิดขึ้นนี้จะต้องผ่านกระบวนการรับรู้ภายในตัวบุคคลทุกครั้ง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541 อ้างถึงใน จีราวรรณ ยืนยง, 2546: 26) ให้ความหมายของการรับรู้ว่าการรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลจัดระเบียบและตีความรู้สึกประทับใจของตนเองเพื่อให้ความหมายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตามการรับรู้ของคนๆ หนึ่งสามารถตีความหมายได้แตกต่างจากความเป็นจริงได้อย่างมาก

จะเห็นได้ว่า เมื่อเกิดสิ่งเร้ามากระตุ้นประสาทสัมผัส เราจะมี การแปลความหมายของการสัมผัสนั้น และสมองก็จะสั่งการให้มีปฏิกิริยาตอบสนองออกไป ตามปกติแล้วสิ่งเร้าที่เข้ามานั้นมีได้เข้ามาทีละสิ่งแต่จะเข้ามาพร้อมๆ กันหลายประเภทในเวลาเดียวกัน ซึ่งการตอบสนองก็จะไม่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทุกชนิดที่เข้ามาสู่ประสาทสัมผัส นอกจากนี้ การรับรู้ยังหมายถึง การเลือกเฟ้นที่

จะรับรู้ในสิ่งเร้า บางชนิดและไม่สนใจสิ่งเร้าอื่นๆ อีกด้วย การรับรู้จะมีความหมายเพียงใดนั้นย่อมต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ อย่าง แต่ที่สำคัญก็คือ การจดจำจากประสบการณ์เดิมของคุณ กล่าวคือ เมื่อได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัสกับสิ่งใดก็ตาม เขาก็จะเกิดการเปรียบเทียบกับสิ่งที่เคยเรียนรู้มา ซึ่งถ้าสิ่งที่มากระทบใหม่นี้มีลักษณะใกล้เคียงกับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาในอดีต เขาก็จะจัดอยู่ในหมู่ หรือกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตมีบทบาทต่อการรับรู้ในปัจจุบันของคุณเป็นอย่างมาก

กล่าวโดยสรุปความหมายของการรับรู้ คือ การแปลความหมายของสิ่งที่บุคคลได้รับจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 แล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม แล้วแสดงเป็นพฤติกรรมออกมาให้เห็นว่ารับรู้หรือเข้าใจ

2.4.2 องค์ประกอบของการรับรู้

จำเนียร ช่วงโชติ (2526: 19) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการ ประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ

ประการแรก การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของสิ่งเร้า ซึ่งไปกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัสให้เกิดการทำงานขึ้น และส่งรายละเอียดไปยังประสาทสัมผัส เพื่อส่งต่อไปยังสมองกระบวนการนี้เรียกว่า การสัมผัส

ประการที่สอง การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ที่มนุษย์จะได้รับและนำมาประสมกับข้อมูลอื่นๆ กระบวนการนี้เรียกว่า การรับรู้หรือ Perception

ประการที่สาม การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้รับรู้อันหมายถึงประสบการณ์เดิม แรงขับ ทักษะ บุคลิกภาพ และอื่นๆ ของผู้รับรู้ เช่น การเอาใจใส่ (Attention)

2.4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

พັນิ กรกวิน (อ้างถึงใน ศิริชัย ไตรสารศรี, 2539 : 12) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ สรุปได้ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้รับรู้ บทบาทของคุณสมบัติภายในของผู้รับรูมีส่วนในการรับรู้อย่างมาก เพราะบอกแนวโน้มว่าจะเกี่ยวข้องกับสภาวะที่เป็นจริงของสิ่งเร้าอย่างไร คุณสมบัติเหล่านั้นได้แก่ความต้องการ ทักษะ บุคลิกภาพ และการปรับตัวของคุณ

2. การใส่ใจ เกิดจากการมีสิ่งเร้าที่มีลักษณะผ่านเข้ามา ร่างกายเกิดความพร้อมและตอบสนอง เนื่องจากการใส่ใจทำให้คนได้ยิน ได้เห็นสิ่งนั้นก่อนเสมอ ความใส่ใจอาจเกิดจากสภาพสิ่งภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของคุณ

3. การเตรียมพร้อมในการรับรู้ ความพร้อมในการรับรู้จะเกิดขึ้นก่อนมีสิ่งเร้ามากระตุ้น การเตรียมพร้อมจะช่วยให้บุคคลคาดการณ์ล่วงหน้าในสิ่งที่เกิดขึ้นและเตรียมตัวเองอย่างเต็มที่และแสดงปฏิกิริยาตอบสนองให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ

4. บุคลิกภาพของบุคคล บุคลิกที่สำคัญต่อการรับรู้ทางสังคม ได้แก่ บุคคลที่มีนิสัยชอบทางสังคม (Extrovert) และบุคคลที่ชอบเก็บตัว (Introvert) บุคคลที่มองโลกในแง่ดีย่อมเห็นแต่ส่วนดีหรือวัตถุที่มีลักษณะเป็นสองนัยต่างกัน

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของคนมี 2 ประการ คือ

ประการแรก บทบาทของปัจจัยภายนอก ได้แก่ คุณสมบัติภายในของผู้รับรู้ เช่น ความต้องการของแรงขับ คุณค่า ความสนใจ เป็นต้น

ประการที่สอง บทบาทปัจจัยสังคมภายใน ได้แก่ ความยึดมั่น ความเชื่อถือ คำแนะนำ คำสอน ที่ได้รับกันต่อๆ มา ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลที่ทำให้การรับรู้ที่บุคคลมีต่อเรื่องราว เหตุการณ์ภาวะแวดล้อมต่างๆ มีความแตกต่างกัน

2.4.4 การนำความรู้เรื่องการรับรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2521 : 84 – 85) กล่าวถึง การรับรู้ว่าการรับรู้มีบทบาทอันสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของเอกัตบุคคลในองค์กร องค์กรได้ให้ข่าวสารแก่สมาชิกในรูปแบบต่างๆ โดยการบอกกล่าวในสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ การรับรู้ของคนมักจะไปสู่การกระทำต่อไป ถ้าหากการรับรู้ของเราตรงกับความคาดหวังขององค์กรไม่ตรงกัน ผลที่ออกมา ก็อาจจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และการทำงานก็จะไม่มีประสิทธิผล การรับรู้องค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคลากรตามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล

กล่าวโดยสรุป การรับรู้ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าการได้รับข่าวสารจากแหล่งต่างๆ มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารให้กับตนเอง หรือมีโอกาสนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมาน้อยเพียงใด

2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

บุคคลต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ดังนั้น บุคคลจึงต้องการข้อมูลข่าวสารเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และช่วยให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นๆ โดยการรับรู้ข่าวสารนั้นบุคคลจะเลือกรับรู้เป็นบางส่วนซึ่งคิดว่าเป็นประโยชน์แก่ตนเอง แรงผลักดันที่ทำให้บุคคลหนึ่งๆ มีการเลือกรับข่าวสารอย่างไรนั้น เกิดจากคุณสมบัติพื้นฐานของบุคคลนั้นในด้านต่างๆ ได้แก่

1. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ เช่น กระบวนการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร การเลือกรับรู้ตามทัศนคติและประสบการณ์เดิมของตน
2. องค์ประกอบทางด้านสังคม สภาพแวดล้อม เช่น ครอบครัว วัฒนธรรม ประเพณี ลักษณะทางประชากร เช่น อายุ เพศ ภูมิฐานะ การศึกษา ตลอดจนสถานภาพทางสังคม

Klapper (1960 อ้างถึงใน ศศิพรรณ บัวทรัพย์, 2547 : 21) กล่าวว่า ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ผู้รับสารอาจเปิดรับสารโดยผ่านกระบวนการในการเลือกรับ (Selective Process) ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การเลือกรับหรือการเลือกใช้ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ตามความสนใจ และความต้องการของคนเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาและเป็นข้อมูล เพื่อสนองความต้องการของตน
2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) บุคคลจะเลือกเปิดรับข่าวสารและบุคคลยังเลือกให้ความสนใจต่อข่าวสารที่ได้รับซึ่งสอดคล้องหรือเข้ากันได้กับทัศนคติ และความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลนั้นๆ ในขณะเดียวกันก็พยายามหลีกเลี่ยงการรับข่าวสารที่ขัดต่อทัศนคติหรือความคิดดั้งเดิม ทั้งนี้ เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของตน จะทำให้เกิดความสับสนและกับข้องใจ
3. การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Selective Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว ผู้รับสารอาจมีการเลือกรับรู้และเลือกตีความสารที่ได้รับตามประสบการณ์ของแต่ละคน ผู้รับสารจะมีการตีความข่าวสารที่ได้รับตามความเข้าใจของตนเอง หรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อถือ ความต้องการและแรงจูงใจของคนในขณะนั้น
4. การเลือกจำ (Selective Retention) หลังจากที่บุคคลเลือกให้ความสนใจ เลือกรับรู้และตีความข่าวสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความเชื่อของตนแล้ว บุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำเอาไว้เป็นประสบการณ์ ในขณะเดียวกันก็มักลืมข่าวสารที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง

McCombs and Becker (1979 อ้างถึงในศศิพรณ บัวทรัพย์, 2547 : 21-22) ได้ให้ความเห็นว่าบุคคลเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการ 4 ประการคือ

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ โดยการติดตามความเคลื่อนไหว และสังเกตการณ์สิ่งต่างๆ รอบตัวจากสื่อมวลชน เพื่อจะได้รู้เหตุการณ์ ทันสมัย รอบรู้
2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนแต่ละสถานะ หรือเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัวได้
3. เพื่อพูดคุยสนทนา การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการพูดคุยกับคนอื่นๆ ได้
4. เพื่อความต้องการมีส่วนร่วม เพื่อรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและรอบๆ ตัว

2.5.1 ประเภทของสื่อ

สื่อแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่ทำให้ผู้รับสาร ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลเดียวหรือกลุ่มบุคคลที่สามารถส่งข่าวสารข้อมูลไปยังผู้รับเป้าหมายเป็นจำนวนมาก และอยู่กันอย่างกระจัดกระจายในเวลาอันรวดเร็ว สื่อมวลชนในกระบวนการสื่อสารมวลชน เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารซึ่งมีลักษณะโดยทั่วไปแตกต่างจากการสื่อสารในรูปแบบอื่นๆ 2 ประการ คือ

- กลุ่มผู้รับข่าวสารจะต้องเป็นกลุ่มชนขนาดใหญ่ ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่อยู่ในสังคมหรือมีประสบการณ์ร่วมกัน แต่เป็นกลุ่มชนที่มีความหลากหลาย และมีลักษณะที่แตกต่างกันไปไม่จำเป็นต้องรู้จักหรือมีประสบการณ์คล้ายคลึงกันมาก่อน

- สื่อที่ใช้ในการสื่อสารมวลชนจะเป็นสื่อประเภทสื่อที่สัมผัสด้วยการมองเห็น เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สื่อที่สัมผัสได้ด้วยการฟัง เช่น วิทยุ และสื่อที่สัมผัสได้ด้วยการมองเห็นและการฟัง ได้แก่ โทรทัศน์ เป็นต้น

2. สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ผู้นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่งโดยอาศัยการติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัวระหว่าง 2 คน หรือมากกว่า 2 คนขึ้นไป ได้แก่ ญาติ พี่น้อง สามี หรือภรรยา เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน เจ้าหน้าที่รัฐบาล เจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน นิสิต นักศึกษา

2.5.2 อิทธิพลของสื่อมวลชนต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ (De Fleur, 1970 อ้างถึงในสุนทรี พชรพันธ์ , 2541 : 37-38)

ได้ให้แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลได้ 4 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ โครงสร้างทางบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน เช่น ทักษะ ค่านิยม และความเชื่อ จะมีส่วนสำคัญต่อการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของมนุษย์ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและข่าวสารต่างๆ ที่แตกต่างกัน ตามทฤษฎีนี้ สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลในแง่การเรียนรู้ หรือการย้ายในสิ่งที่เขาารู้อยู่แล้ว

2. ทฤษฎีการจัดประเภททางสังคม กล่าวว่า บุคคลกลุ่มเดียวกันย่อมจะเปิดข่าวสารและมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเนื้อหาของข่าวสารที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากความใกล้ชิดสนิทสนมผูกพันของกลุ่ม ฉะนั้น สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลต่อกลุ่มคนเหล่านี้ ก็ต่อเมื่อส่งมาในลักษณะที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานของกลุ่ม

3. ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่มแบบไม่เป็นทางการมีอิทธิพลต่อการสื่อสาร นักสังคมวิทยาชนบท เชื่อว่า เครือญาติของชาวนามีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ และชาวชนบทมีความผูกพันทางสังคมอย่างแน่นแฟ้นกับเพื่อนบ้าน ผู้นำความคิดเห็นในสังคมจะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเผยแพร่ข่าวสาร และการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของบุคคลในสังคมนั้น ในกรณีเช่นนี้สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อคนในลักษณะ ทฤษฎีสื่อสารสองขั้นตอน (Two-step Flow Theory) ซึ่งต้องอาศัยอิทธิพลของสื่อบุคคล

4. ทฤษฎีบรรทัดฐานทางสังคม กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลอาจขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานและสภาพแวดล้อมทางสังคม ถ้าสื่อมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม สื่อมวลชนอาจเพียงย้ายบรรทัดฐานเดิมและสร้างบรรทัดฐานใหม่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนทำหน้าที่ทางอ้อม 3 ประการ คือ

- สื่อมวลชนจะส่งเสริมสนับสนุนและย้ายบรรทัดฐานทางสังคมให้ดำรงอยู่ตลอดไป
- สื่อมวลชนจะสามารถสร้างความรับผิดชอบร่วมกันให้เกิดขึ้นในสังคม
- สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของบุคคล โดยช่วยให้เกิด

พฤติกรรมใหม่แต่ต้องใช้เวลาาก หัทย์รัตน์ อยู่รอด (2550 : 5 - 22)

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับสูง เพื่อการพัฒนาประเทศ เพราะสถาบันอุดมศึกษา เป็นแหล่งรวมวิทยาการหลากหลายแขนง เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาองค์ความรู้ เสริมสร้างความสามารถในการค้นคว้าวิจัย ตลอดจนเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถแขนงต่างๆ เป็นจำนวนมาก สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นสถาบันหลักที่มีบทบาทในการชี้นำสังคมมาโดยตลอด และสังคมทั่วไปก็ให้การยอมรับว่า เป็นสถาบันหลักของประเทศที่ประชากรและองค์กรต่างๆ สามารถพึ่งพาได้ เมื่อมี

ปัญหาที่ต้องแก้ด้วยวิชาการและปัญหาความคาดหวังของสังคมและความรับผิดชอบในภารกิจที่มีอยู่ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วน และรักษาความเชื่อมั่น ศรัทธาของสังคมให้คงอยู่ต่อไป ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงไม่อาจหลีกเลี่ยงภารกิจที่พึงมีต่อประเทศไปได้ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศและของโลก คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ก็เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งต้องดำเนินการตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2549 ซึ่งเกิดจากการปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประกอบด้วย 5 วิทยาเขต คือวิทยาเขตเทเวศร์ วิทยาเขตโชติเวช วิทยาเขตพณิชยการพระนคร วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และวิทยาเขตพระนครเหนือ ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.2548 ตั้งกีดคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อตอบสนองนโยบาย รัฐบาลด้านการปฏิรูปการศึกษา และนำพาประเทศสู่การแข่งขันกับนานาประเทศ เพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม เพื่อผลิต และพัฒนากำลังคน โดยขยายฐานการให้บริการอุดมศึกษาให้มากขึ้นมุ่งให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความคล่องตัว

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูง ให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเองและการแข่งขันในระดับนานาชาติ ให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการให้คำปรึกษา แนะนำ การวิจัย และการพัฒนาการทดสอบเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม อันเป็นจารีตประเพณี รวมทั้งศิลปปริสัทธ์และศิลปประยุกต์ เพื่อให้เป็น ศูนย์รวมของชุมชน

ภารกิจคณะบริหารธุรกิจ

1. จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นวิชาชีพพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สามารถสร้างบัณฑิตพร้อมสู่โลกอาชีพ
2. สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เพื่อถ่ายทอดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคการผลิต ภาคบริการ และชุมชน

3. ให้บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อการสร้างอาชีพอิสระ และการพัฒนาอาชีพ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และรักษาสีงแวดล้อม

<http://bus.rmutp.ac.th>

ในหลักสูตรการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2553 ได้บรรจุรายวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ในหลักสูตรซึ่งอยู่ในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รหัส 01003108 The Philosophy of Sufficiency Economy ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

โสภณ สปิสมันท์ (2536 : 81 อ้างถึงใน อุ่น พูลทวี , 2539 : 2539 22 – 23) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นหน่วยเล็กที่สุด และมีความสำคัญมากที่สุดในสังคม บุคคลและครอบครัวจะมีปฏิสัมพันธ์กันเกือบตลอดชีวิต ทั้งด้านหน้าที่ และพัฒนาการความผูกพันรักใคร่ ในบางครั้งเป็นรากฐานของความสุขในชีวิต ปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี อันมีผลทำให้ลักษณะครอบครัวเปลี่ยนไป

1. ลักษณะโครงสร้างและขนาดของครอบครัว ลักษณะของครอบครัวไทย ได้เปลี่ยนแปลงจากครอบครัวเดี่ยว หลากๆ ครอบครัวที่อาศัยอยู่บริเวณบ้านเรือนเดียวกัน มาเป็นลักษณะครอบครัวที่แยกออกจากกัน ทำให้สมาชิกมีอิสระในการเลือกดำเนินชีวิตเอง และเอาตัวอย่างคำนิยมตะวันตกมากขึ้น จากเดิมที่มีความเคารพนับถือผู้อาวุโส ช่วยเหลือเกื้อกูล แบ่งปันกัน ซึ่งนับวันจะลดน้อยลงทุกที

2. สัมพันธภาพในครอบครัวความผูกพันและความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัวเปลี่ยนไป เนื่องจากความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่เป็นกิจกรรมนอกบ้านของสมาชิกในครอบครัว มีเพิ่มมากขึ้น เวลาที่แบ่งปันเพื่อคนในครอบครัวลดน้อยลง

3. บทบาทของความเป็นพ่อแม่เปลี่ยนไปจากลักษณะของครอบครัวแบบเดิม เกิดจากการออกไปประกอบภารกิจเพื่อความอยู่รอด หรือเพื่อรองฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวทำให้พ่อแม่มีเวลาในการแสดงบทบาทของความเป็นพ่อน้อยลง

4. ลักษณะบรรยากาศในครอบครัวปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากครอบครัวสมัยก่อนด้วยความเชื่อฟัง การอยู่ในโอวาทของพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ เปลี่ยนไป ครอบครัวสมัยก่อน ผู้เป็นแม่จะใกล้ชิดติดตามดูแลลูก คอยให้ความช่วยเหลือทุกโอกาส สถานการณ์แม่ลูกจะสมรสแยกไปมีครอบครัวแล้ว ก็ยังคงติดตามอุปการะสม่ำเสมอ ปัจจุบันลูกๆ มีอิสระมากขึ้น บทบาทของพ่อแม่จึงลดน้อยลงไป

จากการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยในปัจจุบัน ทำให้ครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือความสัมพันธ์ภายในครอบครัวลดน้อยลงไป ตามสภาวะของเศรษฐกิจที่ทำให้บทบาท

ของความเป็นพ่อแม่เปลี่ยนไป เวลาในการอยู่ร่วมกันเพื่ออบรมสั่งสอนลูกน้อยลง ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและค่านิยมของวัยรุ่นที่เบี่ยงเบนออกไป

2.8 แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน

Huliner (1968 อ้างถึงใน ปัทฉิ วิถีวัฒนา , 2533 : 7 – 9) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อน (Peer Group) เป็นกลุ่มที่มีบทบาทมากต่อบุคคลนอกจากครอบครัว ความรู้สึกผูกพัน ระหว่างเพื่อนซึ่งเกิดความรู้สึกใกล้ชิด ทำให้บุคคลได้เรียนรู้ในเรื่องความเสียสละ ผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม การยอมรับอำนาจหรือระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม

บทบาทของกลุ่มเพื่อนในฐานะเป็นองค์กรของกระบวนการสังคมประยุกต์แบ่งออกเป็น 2 บทบาทคือ

1. บทบาทของกลุ่มเพื่อนในการควบคุมพฤติกรรมและพัฒนาบุคลิกภาพของสมาชิก นอกเหนือจากการอบรมเลี้ยงดู ที่เด็กได้รับจากผู้ปกครองแล้ว เด็กยังได้รับอิทธิพลจากเพื่อนมาก เนื่องจากมนุษย์เรามีกลุ่มเพื่อนอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่เด็กอายุประมาณ 4 ขวบขึ้นไป จนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ ในกลุ่มเพื่อนโดยหลักการแล้ว ไม่มีใครมีอำนาจหรือมีอิทธิพลมากกว่าใคร แต่ความเป็นจริงคงจะมีใครคนใดคนหนึ่งที่มีลักษณะเป็นผู้นำ และมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น อย่างไรก็ตามกลุ่มเพื่อนนี้มีบทบาทในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม ให้อยู่ในร่องรอยตรงตามข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ที่ทางกลุ่มได้กำหนดไว้ ฉะนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีบทบาทในการพัฒนาบุคลิกภาพของสมาชิก แต่จะมีบทบาทน้อยในการถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิม ในทางตรงข้ามกลุ่มเพื่อนอาจจะมามีบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมใหม่ แทนที่จะเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิมของสังคม

2. บทบาทของกลุ่มเพื่อนในการถ่ายทอดวัฒนธรรม เนื่องจากค่านิยมของกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมาก และเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม ผู้ปกครองหรือบิดามารดาจึงควรพยายามเข้าใจกลุ่มเพื่อน ช่วยอบรมเลี้ยงดูบุตรของตน การหวังให้กลุ่มเพื่อนช่วยถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิมของสังคม เป็นสิ่งที่เป็นไปได้น้อย นอกจากจะมีสมาชิกของกลุ่มบางคนสนใจในวัฒนธรรมเดิมและเห็นว่าวัฒนธรรมแบบเดิมเป็นสิ่งที่มีการอนุรักษ์ แต่ถ้าสมาชิกของกลุ่มมีแนวโน้มที่จะสนใจในวัฒนธรรมอื่น แทนที่จะสนใจในการถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิม ผู้ปกครองก็ต้องพยายามหาทางที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมด้วยวิธีอื่น

3. กลุ่มเพื่อนในสังคมแบบเผ่า ในสังคมแอฟริกาบางเผ่า เพื่อนมีบทบาทมากในการถ่ายทอดวัฒนธรรม และพัฒนาบุคลิกภาพของสมาชิก การประกอบพิธี Initiation Rate ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่รวมเด็กวัยรุ่นรุ่นเดียวกัน เพื่อทำหน้าที่รับขวัญ และเปลี่ยนสภาพของผู้ทำพิธี จากสถานภาพเด็กมาเป็นผู้ใหญ่ นั้น กลุ่มเพื่อนจะมีความสำคัญมากในชีวิตของเขา ในระหว่างพิธีกรรมนั้นจะมีการอบรมนิสัยของผู้เข้าร่วมพิธีกรรม และมีการสอนเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้นๆ ไปก่อนตัว

ในสมัยที่มหาวิทยาลัยต่างๆ ยังนิยมประเพณีการรับน้องใหม่ และให้ความสำคัญต่อรุ่นของนักเรียนที่เข้ามาศึกษา นักศึกษาแต่ละรุ่นจะรวมตัวกันในลักษณะคล้ายเพื่อนร่วมรุ่น ประกอบพิธีกรรมของคนป่าบางเผ่า เพราะเพื่อนร่วมรุ่นและร่วมคณะจะมีความสำคัญต่อชีวิตของนักศึกษามาก และจะมีอิทธิพลต่อนักศึกษา ทั้งในส่วนที่จะช่วยถ่ายทอดวัฒนธรรมของคณะและสถาบันการศึกษาและในส่วนที่จะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา ฉะนั้นอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของสมาชิกจึงสำคัญมาก ศศิพรรณ บัวทรัพย์ (2547 : 26-27)

2.9 แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.9.1 ความหมายและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (คณะกรรมการการอำนวยการเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงมหาดไทย, 2549)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดีประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่าง ๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชน โดยทั่วไป

“เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy

... คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจจะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่

... Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่ ...

และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการ เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น"

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม 2542

2.9.2 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจ คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผนการตัดสินใจ และการกระทำ

เป้าหมายเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสร้างความสมดุล เพื่อความยั่งยืน หรือเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี เพื่ออยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนสมดุล คือ การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้เกิดสมดุลระหว่างโลกาภิวัตน์กับท้องถิ่น สมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจกับการเงิน สมดุลระหว่างคนกับสังคม และสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมยั่งยืน คือ การเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว จำต้องสมดุลในทุกๆด้าน มีความยืดหยุ่น ปรับตัวทำให้มีภูมิคุ้มกัน เจริญเติบโตทางด้านปริมาณและคุณภาพ ทำให้ก้าวทัน และพร้อมรับกระแสโลกาภิวัตน์ (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

2.9.3 หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การเดินสายกลาง ความพอเพียง การพอดี ความพอประมาณ หรือมัชฌิมาปฏิปทา การเดินทางสายกลาง ฯลฯ ซึ่งหลายท่านใช้ต่างกันแต่มุ่งไปในความหมายเดียว โดยกล่าวเป็นประเด็นหลักๆ ของความพอดี ได้แก่พอดีด้านจิตใจ หากทุกคนมีจิตใจที่เข้มแข็ง สำนักดีต่อผลประโยชน์โดยส่วนรวม สำนักต่อความเป็นมนุษย์ที่อยู่ร่วมบนพื้นแผ่นดินเดียวกัน ก็จะนำไปสู่ความยั่งยืนร่วมกันได้พอดีด้านสังคมวัฒนธรรม ถึงแม้ว่าสังคมหรือวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติจะต่างกันก็ตามหากแต่ต่างคนต่างดูแลและอนุรักษ์ รวมถึงการผนึกกำลังเกื้อกูลต่อกันในสังคม และวัฒนธรรม ภาพที่แตกต่างกันก็สามารถสร้างความงดงามให้แก่สังคมและวัฒนธรรมได้โดยยั่งยืนพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความไม่พอดีในทรัพยากรธรรมชาติ ก็จะนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนอย่างไม่มีการสิ้นสุด แต่การเอาชนะทรัพยากรธรรมชาติที่สุดท้ายธรรมชาติก็กลับมาชนะเราดังเช่นภัยธรรมชาติที่เคยปรากฏมาแล้วพอดีด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่พอกินสมควรตามอัตภาพและฐานะของตน ความพอดีจึงเป็นกุญแจไปสู่ความสำเร็จ เพราะทุกสิ่งที่เขาทำไม่พลาดเลย ทะลุเป้าพอดีและได้ประโยชน์สูงสุด ความพอดีจึงเป็นภารกิจที่ประณีตละเอียดอ่อน ต้องใช้สติที่สมบูรณ์ ปัญญาที่แจ่มใส จึงจะบริหารให้เกิดความพอดีได้ความพอดีหรือความเป็นกลางจะบริหารให้เกิดขึ้นได้อย่างไร หรือ

การที่จะทำให้เกิดความรู้ที่เที่ยงตรงได้นั้น ต้องฝึกจิตใจให้มีระเบียบ นิ่ง มีสมาธิ จิตที่นิ่งและมีสมาธิจะเป็นบ่อเกิดความรู้ที่เที่ยงตรง เพราะการนิ่ง สงบ เกิดความว่างเปล่า ทำให้เห็นภาวะบวก และภาวะลบอย่างเที่ยงตรงตามความจริง ปัญญาที่จะเกิด ปัญญา คือ ความรู้ที่เที่ยงตรง รู้แจ่มชัด รู้รอบและรู้ประโยชน์สูงสุด ปัญญาจึงวัดจากความสำเร็จโดยสมควรและต้องมีความสุขอันยิ่งใหญ่ด้วย

ลักษณะของความพอดี คือ

1. ตรงเป่าแม่ย่า
2. ประสิทธิภาพสูงสุด (จุดพอดี คือ จุดที่มีประสิทธิภาพสูงสุด)
3. มีความลงตัวสูงสุด
4. มีความปลอดภัยสูงสุด
5. ให้ประโยชน์สูงสุด
6. นำความเจริญก้าวหน้า คือ วัฒนาการหรือพัฒนาการดีขึ้น หรือบริสุทธิ์ในที่สุด

ดังนั้น ความเป็นกลาง สามารถรักษาตน กิจการ องค์กร และสังคมให้มั่นคงสืบไปได้ ทำให้สังคมยั่งยืน เป็นสุข ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 9 และ 10 ที่วางไว้โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เป็น สังคมที่พอเพียง สังคมแห่งคุณธรรม สังคมที่สามารถและสังคมที่สมดุลสังคมที่พอเพียงคือ สังคมที่พึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง รวมกันเป็นกลุ่ม เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย สร้างโอกาส ประหยัดอดออม และแบ่งปันสังคมแห่งคุณธรรม คือ สังคมที่ต้องมีธรรมาภิบาล รับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ครอบครัวยุบอุ่น เกื้อกูลซึ่งกันและกันสังคมที่สามารถ คือ สอนให้คนฉลาดพอที่ขี้ดahunเลือกสรรเอาวิทยาการใหม่ๆ มาต่อยอดสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์ความรู้เพื่อให้เท่าทัน สามารถแข่งขันกับโลกภายนอกได้สังคมที่สมดุล คือ ในอดีตพบว่า ระบบกลไกตลาดเป็นระบบที่ทำให้การผลิตของประเทศก้าวกระโดด คนไทยมีโอกาสเลือกบริโภคสินค้าและบริการอย่างมากมาย แต่การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาสังคม เกิดความไม่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจและสังคม ความไม่สมดุล ของการพัฒนาเมืองและชนบท ความยากจนของคนในประเทศสูงขึ้น ความไม่สมดุลของเศรษฐกิจภายในประเทศกับภายนอกประเทศ ความสมดุลทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.9.4 นิยามของความพอเพียงหรือความพอดี

ความพอเพียง = ความพอดี ที่ไม่มากเกินไป หรือน้อยเกินไป

ความพอเพียง = จึงไม่ได้หมายถึงความเพียงพอ

ความพอเพียง = เป็นปรัชญาที่สอนให้ฉลาดเลือกแนวทางปฏิบัติที่เป็นสายกลาง คือ

ไม่สุดขั้ว ทางใดทางหนึ่ง และสามารถประยุกต์ ใช้ได้ทั้งระดับ บุคคล ครัวเรือน ชุมชน และประเทศ คือทุกมิติ ทุกสถานการณ์ และไม่ได้ปฏิเสธ โลกาภิวัตน์

ความพอเพียง = จึงไม่ได้ หมายถึงความเพียงพอ แต่ความไม่เพียงพอ นั้น ต้องบริหาร

จัดการอย่างมีเหตุผล ไม่ประมาท ใช้ความรู้ข้อมูล โดยเฉพาะสติปัญญานำทางว่าจุดไหนที่พอเพียง

ความพอเพียง = จึงไม่ได้ปฏิเสธ ความรู้วิชาการ

ความพอเพียง = จึงไม่ได้ปฏิเสธ โลกาวัดณ์

ความพอเพียง = เน้นในห้องครัวรู้จักใช้ของความรู้ของตนเอง ภูมิปัญญาของตนเอง

ความพอเพียง = สอนให้ฉลาดพอที่จะเลือกสรรเอาวิทยาการใหม่ๆ มาต่อยอดสร้าง

ความเข้มแข็งให้กับองค์ความรู้

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

“พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง”

2.9.5 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Philosophy of Sufficiency economy)

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวล ถิ่นกรองและให้คำนิยาม ปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” สรุปได้ดังนี้ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงชีวิตอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศให้ดำเนินไปอย่างรอบคอบ รู้จักความพอเพียงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันก็พัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันยุคโลกาวัตณ์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี คณะทำงานกลุ่มงานพัฒนารอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2546) ได้ใช้วิธีการจำแนกวิเคราะห์ความหมาย (Parsing) เพื่อทำความเข้าใจ ความเชื่อมโยงแต่ละข้อความและประโยชน์ที่อธิบายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสามารถจำแนกข้อความออกได้เป็น 5 ส่วน คือ กรอบแนวคิด คุณลักษณะ คำนิยาม เงื่อนไข แนวทางการปฏิบัติ และผลที่คาดว่าจะได้รับการจำแนกวิเคราะห์ดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบด้านต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารอบทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ได้กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา มองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต

มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนาคุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยมีแนวคิดทางสายกลาง เป็นหัวใจสำคัญของกรอบแนวคิด

2.9.6 การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สุเมธ ตันติเวชกุล , 2542:15)

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในด้านที่ไม่จำเป็น ลดละความฟุ่มเฟือย ในการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัสที่ว่า ความเป็นอยู่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อต้องประหยัดในทางที่ถูกต้อง

2. ยึดถือการประกอบอาชีพที่ถูกต้อง สุจริตแม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลน ในการดำรงชีพก็ตาม ซึ่งมีพระราชดำรัสที่ว่าความเจริญของคนทั้งหลายย่อมเกิดจากความประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพ ชอบเป็นหลักที่สำคัญ

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขาย ประกอบการต่อสู้กันอย่างรุนแรงดังอดีต ซึ่งมีพระราชดำรัสในเรื่องนี้ว่า ความสุข ความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึงความสุข ความเจริญ ที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น

4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางใช้ชีวิตหลุดพ้น จากความทุกข์ยากครั้งนี้ โดยต้องขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้เกิดรายได้ เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียง เป็นเป้าหมายสำคัญ

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วทั้งหมดสืบไป ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายลงในครั้งนี้ เพราะยังมีบุคคลจำนวนมากมิใช่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากละอายต่อแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราโชวาทว่า พยายามไม่ก่อความชั่ว ให้เป็นเครื่องทำลายตัวทำลายผู้อื่น พยายามก่อความดีให้แก่ตนเองเสมอ พยายามและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้นในห้วงอภิมหามงคล

ณรงค์ โชควัฒนา (2542 : 16-17) เศรษฐกิจพอเพียง พึ่งตนเองตามพระราชดำริ ความหมายว่า การพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยไม่มองเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียวต้องมองสังคมด้วยและมองสิ่งแวดล้อม พร้อมๆ ไปด้วยการพัฒนา เราไม่เชื่อว่า เมื่อเศรษฐกิจดีขึ้น สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นทรัพยากรไทย เป็นทรัพยากรที่มีค่า เราควรใช้ให้คุ้มค่าที่สุด เพราะฉะนั้น การพัฒนาต้องมองรอบด้าน เรียกว่าบูรณาการและพึ่งตนเอง ทั้งเงินออม สติปัญญา และการตลาด โดยอาศัยปัจจัยในการพัฒนา คือ คนและเป้าหมาย ก็คือ อยู่ดี กินดี มีสุข แต่คนของเรามีปัญหาต้องเน้นที่คน เป็นการให้ศักยภาพของคน ถ้าคนไทยเก่งขึ้น มีความสามารถมากขึ้น เราก็จะสามารถพัฒนาประเทศได้ดีขึ้น กล่าวโดยสรุปเป้าหมายสุดท้าย สังคมไทยต้องกินดี อยู่ดี มีความสุข ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม เศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมก็ต้องดีด้วย

บุญเสริม บุญเจริญ (2543 : 3-4) ได้ให้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียงคือ เป็นวิธีการดำเนินการเลี้ยงชีวิตแบบรู้จักพอด้วยการพยายามผลิตสินค้าขึ้นมาเองให้พอเพียง สำหรับคนในครอบครัวกินและใช้ หากผลิตได้เหลือกินเหลือใช้จึงขาย ผลผลิตได้ไม่พอก็ต้องซื้อบ้าง มิได้มุ่งผลิตเพื่อขายอย่างเดียว โดยไม่นำมาบริโภครด้วย นอกจากนั้นการผลิตและการบริโภคต้องอยู่ในหลักของความพอดี รู้จักพอในการผลิตและบริโภค ลักษณะการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการ 4 ประการ ดังนี้

1. ต้องพึ่งตนเองให้มากที่สุด
2. ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดผลคุ้มค่าที่สุด
3. ไม่ผลิตและบริโภคเกินกำลัง แสวงหาความพอเหมาะพอดีได้คุณภาพ
4. ต่างมีส่วนร่วมช่วยเหลือกันและกัน ไม่ต่างคนต่างอยู่โดยไม่เหลียวแล

หลัก 4 ประการจะช่วยให้มีความสุขเหมือนเสา 4 ต้น ช่วยยกชีวิตที่มีความสุข ไม่ทรนทรายเกินพอดี รายละเอียดของหลักการ 4 ประการของเศรษฐกิจพอเพียงมีดังนี้

1. ต้องพึ่งตนเองให้มากที่สุด หมายความว่า ต้องพยายามอาศัยตนเองให้มากที่สุด อาศัยปัจจัยหรือคนภายนอกน้อยที่สุด ในระดับครอบครัวพึ่งเสาหลักภายในครอบครัว ระดับชุมชน พึ่งพาผลผลิตในชุมชน ระดับพึ่งพาการผลิตภายในชาติ เช่น ในระดับครอบครัว เราต้องรับประทานอาหารที่ปลูกพืชไว้รับประทานเอง เราต้องสวมเสื้อผ้า ก็พยายามทอผ้าตัดเสื้อผ้าใช้เอง ปลูกต้นไม้ไว้สำหรับทำเชื้อเพลิง ทำเครื่องเรือน ของใช้ที่ต้องใช้ก็พยายามทำเอง พยายามซื้อให้น้อยที่สุด ยังเป็นการซื้อจากต่างประเทศซึ่งต้องจำกัดที่สุด เมื่อมีปัญหาที่พยายามแก้ไขด้วยตนเอง ตัวอย่างในระดับชุมชน มีโรงเรียนของชุมชน มีสหกรณ์ของชุมชน ตัวอย่างในระดับชาติ ผลิตสินค้าที่จำเป็นที่ประชาชนใช้กันตามบ้านเรือน ไม่พึ่งเพื่อลืมหิ้วนำเข้ามากนัก เมื่อมีปัญหาระดับชาติต้องพึ่งคนในชาติช่วยกันแก้ปัญหา

2. ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

ตามลักษณะข้อ 1 ของเศรษฐกิจพอเพียงคือ ต้องพึ่งตนเองให้มากที่สุดก็จำเป็นต้องพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดผลดีมากที่สุด มิฉะนั้นก็พึ่งตนเองไม่ได้มากนัก เช่น ในครัวเรือนมีที่ดินเหลืออยู่ก็ปลูกผักผลไม้ไว้รับประทานเวลาที่มีเหลืออยู่ก็ผลิตสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ไว้ เช่น เอากระดาษเหลือใช้มาพับถุง หรืออ่านหนังสือหาความรู้ ซ่อมแซมเครื่องใช้หรือบ้านเรือนที่ชำรุด

3. ไม่ผลิตและบริโภคเกินกำลัง แสวงหาความพอเหมาะพอดีได้คุณภาพ การบริโภคที่เกินกำลัง คือบริโภคเกินรายได้ ส่วนมากเป็นการบริโภคเอาหน้า (Conspicuous consumption) things that แท้จริงแล้วตนไม่มีความสามารถซื้อสินค้านั้นได้ แต่ก็กู้จากสถาบันการเงินจากนายทุนเงินกู้ หรือจากการผ่อนส่ง เส้นการกู้กลายเป็นนิสัย ก็กู้ไปเรื่อยๆ จนหมดความสามารถใช้หนี้ได้ สินค้าที่ซื้อถูกยึดคืนอับอายเสียหน้าตา ต้องหลบหน้า ย้ายที่อยู่ ที่จริงการกู้เงินมาไม่ว่าเพื่อการผลิตหรือการบริโภคก็ไม่ได้เป็นสิ่งชั่วร้ายน่าอับอาย เพียงแต่ต้องแน่ใจจริงๆ ว่าตนมีความสามารถใช้นั้นคืนได้ และถ้าหาก

เกิดปัญหาขึ้นต้องไม่ก่อความเดือดร้อนในภายหลัง ถ้าเราใช้การสังเกตพฤติกรรมทางเศรษฐกิจในสังคม จะได้ข้อสรุปว่า ผู้ที่ผลิตเงินกำลัง ใช้นิสัยสะสมเงินเป็นหลัก จะต้องจบลงด้วยความล้มเหลวเร็วหรือช้าเท่านั้น

4. ต่างมีส่วนร่วมช่วยเหลือกัน ไม่ต่างคนต่างอยู่ โดยไม่เหลียวแลกัน

เนื่องจากเศรษฐกิจแบบพอเพียงต้องพยายามผลิตสินค้า และบริการใช้เองให้มากที่สุด พยายามหลีกเลี่ยงการซื้อขายจากตลาด เพราะไม่ใช่เศรษฐกิจการตลาด (Marketing economy) แต่มนุษย์ทุกคน ไม่สามารถผลิตสินค้าและบริการที่ตนต้องการได้ทุกอย่าง จึงต้องอาศัยผู้ที่อยู่ใกล้เคียง ในชุมชนที่เป็นหมู่บ้าน หรือตำบลเดียวกัน ตัวอย่างเช่น การตั้งกลุ่ม ออมข้าว ัญญาหารเพื่อให้สมาชิกได้ยืมบริโภคในยามขาดแคลน สหกรณ์ที่ผลิตสินค้าร่วมกันสหกรณ์ออมทรัพย์ เหล่านี้เป็นตัวอย่างที่ดีของการร่วมมือช่วยเหลือกันเอง วิธีการที่ตรงข้ามกับเศรษฐกิจการตลาด ที่ผลิตสินค้าอย่างเดียว ขายเอาเงินไว้ซื้อสินค้าที่ตนต้องการ ย่อมเป็นวิธีตัวใครตัวมัน ไม่จำเป็นต้องมีการช่วยเหลือกันและกันในการผลิตและการบริโภค

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่แตกต่างจากแนวคิดทฤษฎีพึ่งพา (Dependency theory) คือ แนวคิดของ Dependency ได้จัดเป็นกลุ่มประเทศในโลก ตามระบบทุนนิยม แยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มประเทศทุนนิยมศูนย์กลางหรือเมืองหลักหรือเมืองแม่ (Central Capitalism or Metro Politant)

2. กลุ่มประเทศบริวาร(Sattellite) แบ่งได้เป็น 2 ยุค คือ

ยุคเดิม หมายถึง บรรดาประเทศต่างๆ ที่ตกเป็นอาณานิคมในยุคจักรวรรดินิยม

ยุคใหม่ หมายถึง ประเทศที่ด้อยพัฒนา กำลังพัฒนาหรือประเทศโลกที่ 3

ยุคดั้งเดิม คือในยุคของการล่าอาณานิคม หรือยุคจักรวรรดินิยม ประเทศทุนนิยมศูนย์กลางจะใช้กำลังทางทหารและอาวุธที่เหนือกว่าเป็นกลไกเข้าไป Dominate ประเทศบริวารหรือประเทศอาณานิคมในทุกๆ ด้าน คือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ยุคใหม่ ภายหลังจากที่ประเทศเป็นจักรวรรดินิยม หรือประเทศทางยุโรป หรือกลุ่มตะวันตก ได้ปลดปล่อยคืนเอกราชให้กับประชาชน ประเทศที่เป็นอาณานิคมยุคใหม่จะพบว่า เอกราชหรือความเป็นลักษณะที่ประเทศอาณานิคม หลุดพ้นมานั้น เป็นอำนาจทางการเมืองเท่านั้น แต่อำนาจในทางเศรษฐกิจหาได้หลุดพ้นเป็นอิสระด้วยไม่ ยังคงต้องพึ่งพาจากประเทศที่ตนเคยเป็นเมืองขึ้น หรือประเทศแม่อยู่อีก

ลักษณะการพึ่งพาในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ได้แก่

1. การพึ่งพาทางเศรษฐกิจ (Economic Dependency)

2. การพึ่งพาทางการเมือง (Political Dependency)

3. การพึ่งพาทางเทคโนโลยี (Technology Dependency)

4. การพึ่งพาทางวัฒนธรรม (Cultural Dependency)

กลไกที่นำมาใช้ในการ Dominate ได้แก่

1. กลไกทางด้าน Technological เช่น เครื่องมือเครื่องจักรต่างๆ ที่ใช้ในการผลิต

2. กลไกทางด้านทุน (Mechanical Capital)

2.1 ทุนข้ามชาติ (Transnational Capital) ได้แก่ การที่ประเทศศูนย์กลาง หรือเมืองแม่เข้าไปลงทุนในประเทศด้อยพัฒนา เมื่อแสวงหาผลประโยชน์และครอบงำประเทศบริวาร เนื่องจากปัญหาทางด้านทุนในการผลิต และปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศศูนย์กลางหรือประเทศเมืองแม่ จึงต้องเร่งหาประเทศที่มีแรงงานถูกเพื่อลงทุน นอกจากนี้กลไกอีกอย่างหนึ่งของทุนข้ามชาติ ก็คือการปล่อยให้ผู้ยืมเงินเพื่อพัฒนาประเทศโดยธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

2.2 ทุนพึ่งพา (Dependent Capital) เป็นทุนภายในประเทศบริวาร หรือประเทศด้อยพัฒนาเอง แต่การเจริญเติบโตและการพัฒนาจะเป็นไปตามเส้นทางที่ประเทศศูนย์กลางกำหนด เช่น กลุ่มที่ร่วมลงทุนกับต่างชาติ และตกอยู่ภายใต้อำนาจของทุนต่างชาติหรือกลุ่มเอเยนต์ต่างๆ อย่าง Coke Pepsi

2.3 ทุนอิสระ (Independent Capital) เป็นกลุ่มทุนอิสระของประเทศบริวาร หรือประเทศด้อยพัฒนาเอง ไม่ได้พึ่งพาทุนจากต่างประเทศ แม้จะไม่ได้พึ่งพาทุนแต่ยังต้องพึ่งพาด้านเทคโนโลยี และตลาดโลกของประเทศศูนย์กลางอยู่ เรียกว่ามีความอิสระเชิงสัมพัทธ์ (Relative) ไม่ใช่เชิงสมบูรณ์ (Absolute)

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังจะขอกว่าถึงทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น

ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30:30:30:10 ซึ่งหมายถึง พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝน และใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์และพืชน้ำต่างๆ

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันสำหรับครอบครัวให้เพียงพอตลอดปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30% ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10% เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนนหนทาง และโรงเรียนอื่นๆ

ขั้นที่ 2 ทฤษฎีใหม่ขั้นกลาง

เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนจนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูป กลุ่ม หรือ สหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการในด้าน

(1) การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ)

- เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิต โดยเริ่ม ตั้งแต่ขั้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การจัดหา น้ำ และอื่นๆ เพื่อการเพาะปลูก

(2) การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต)

- เมื่อมีผลผลิตแล้ว จะต้องเตรียมการต่างๆ เพื่อการขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น การเตรียมลานตากข้าวร่วมกัน การจัดหายุ้งรวบรวมข้าว เตรียมหาเครื่องสีข้าว ตลอดจนการรวมกันขายผลผลิตให้ได้ราคาดีและลดค่าใช้จ่ายลงด้วย

(3) การเป็นอยู่ (กะปิ น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)

- ในขณะเดียวกันเกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น อาหารการกินต่างๆ กะปิ น้ำปลา เสื้อผ้า ที่พอเพียง

(4) สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)

- แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิภาพและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานอนามัยเมื่อยามป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

(5) การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา)

- ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

(6) สังคมและศาสนา

- ชุมชนควรเป็นที่รวมในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว โดยกิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า

เมื่อดำเนินการผ่านขั้นที่สองแล้ว เกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือติดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร กล่าวคือ - เกษตรกรขายข้าวได้ราคาสูง (ไม่ถูกลงราคา)

ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคาร หรือบริษัทเอกชนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน เกษตรกรและมาลีเอง)

- ธนาคารหรือบริษัทเอกชนสามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากหรือบริษัท ห้างร้านเอกชน มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต

- เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาถูก เพราะรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก (เป็นร้านสหกรณ์ราคาขายส่ง)

- ธนาคารหรือบริษัทเอกชน จะสามารถกระจายบุคลากร เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

http://itlovetheking.blogspot.com/2009/01/blog-post_7272.html 16 ก.ย. 2553

2.9.7 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549 : 117 – 128) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกสังคมทุกระดับ ดังนี้

1. ระดับบุคคล/ครอบครัว

- สามารถให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนใน 5 ด้าน ได้แก่ จิตใจ สังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- รู้จักคำว่า “พอ” และไม่เบียดเบียนผู้อื่น

- พยายามพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความชำนาญ

- มีความสุขและความพึงพอใจกับชีวิตที่พอเพียง ยึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต

2. ระดับชุมชน

- รวมกลุ่มทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยอาศัยภูมิปัญญาและความสามารถของตนและชุมชน

- มีความเอื้ออาทรระหว่างสมาชิกชุมชนให้เกิดพลังทางสังคม

- พัฒนาไปสู่เครือข่ายระหว่างชุมชนต่างๆ

3. ระดับรัฐหรือระดับประเทศ

- ชุมชน/สังคมหลายๆ แห่งร่วมมือกันพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- วางรากฐานของประเทศให้มีความพอเพียงและพร้อมก่อนจึงค่อยๆ ดำเนินการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญขึ้นเป็นลำดับๆ ต่อไป หทัยรัตน์ อยู่รอด (2550 : 31)

2.9.8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ตลอดจนการทบทวนผลการพัฒนาและสถานะของประเทศ ได้สะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างการพัฒนาประเทศที่ไม่สมดุล ไม่ยั่งยืน และอ่อนไหวต่อผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวหันมาทบทวนกระบวนทัศน์การพัฒนาในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปในทางสายกลาง บนพื้นฐานคุณลักษณะพลวัตของการพัฒนาที่

เชื่อมในทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง โดยมีการวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง โดยมีการเตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ทั้งนี้การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรู้” ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ด้วยความรอบคอบ เป็นไปตามลำดับและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย รวมทั้งการเสริมสร้างศีลธรรม “คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วยความเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2.10 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนิษฐา ปัญญามูลวงศา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีต่อสินค้าไทย : ศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 19 – 20 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพฯ มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 4,000 บาท มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าไทยอยู่ในระดับสูง ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีต่อสินค้าไทยในภาพรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติได้แก่ภูมิลำเนา และรายได้ต่อเดือน ส่วนปัจจัยที่เหลือคือเพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา มหาวิทยาลัย และความรู้เกี่ยวกับสินค้าไทย ไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัย

เชียรธิดา เหมพิพัฒน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทั้ง 6 ด้าน พบว่า ในระดับความเห็นค่อนข้างสูง คือ ด้านการนำไปประยุกต์ในระดับความคิดเห็นปานกลาง คือ ด้านการนำมาใช้ประโยชน์ ด้านอธิบายปรากฏการณ์ ด้านการขยายขององค์ความรู้ ด้านความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระและการรับรู้ในเนื้อหาสาระ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษาศถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ คณะที่ศึกษา และสาขาที่จบปริญญาตรี ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลกับความคิดเห็นของนักศึกษาศถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการศึกษา อาชีพและการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กาญจนา พรายงาม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง” พบว่าระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านการบริหาร อยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนด้านการให้บริการนักศึกษาและด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง พบว่า อายุ ชั้นปีที่ศึกษา การทำงานระหว่างเรียนมีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ ภูมิลำเนา สถานภาพทางเศรษฐกิจ คณะที่ปรึกษา การเห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรม เสริมหลักสูตรและการเห็นความสำคัญของการมีเพื่อนร่วมสถาบันการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขวัญตา ราษฎร์นุ้ย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของนักเรียนต่อการอนุรักษ์น้ำ ศึกษาในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตเทศบาลนครยะลา” พบว่า ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับสูง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นเรียนและระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีอายุระดับผลการเรียนเฉลี่ย อาชีพของบิดามารดาและการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน

วิริศรา คำเสนา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาหลักเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา” พบว่านักศึกษาทั้ง 3 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความคิดเห็นด้านวัดและประเมินผลด้านนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ และชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุจิตรา จรจิตร (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ที่มีคำภษาโฆษณาจากสื่อมวลชน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่สังกัดคณะและสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อข้อความโฆษณาเฉพาะหมวดอาคาร/สถานที่/หน่วยงานแตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษากลุ่มศึกษาศาสตร์

จิระพร ดันดิษฐ์รัตนกุล (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าไทยในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า สินค้าไทยเป็นสินค้าที่จำเป็นในการครองชีพ ประเภท

สินค้าได้แก่ ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน แป้งเด็ก น้ำมันพืช นมผง ปลากระป๋อง ส่วนน้ำมันก๊าด ผลิตและจำหน่ายเฉพาะต่างจังหวัด สินค้าจะต้องได้มาตรฐาน ในด้านราคาเป็นการประหยัด สินค้าไทยเป็นสินค้าที่ราคาถูก ต่ำกว่าราคาสินค้าอื่นในประเภทเดียวกัน การจัดจำหน่ายทั่วประเทศเพียงพอกับความ ต้องการของผู้ซื้อ มีการส่งเสริมการจำหน่าย มีการโฆษณา การส่งเสริมการขาย สินค้าไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ราคาประหยัดโดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มแม่บ้านฐานะปานกลางและฐานะยากจน

ศศิพรรณ บัวทรัพย์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” พบว่า ด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ ด้านความเข้าใจเนื้อหาสาระ ด้านการปฏิบัติหรือการประยุกต์ใช้ และด้านการเผยแพร่ อยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และการรับรู้จากครอบครัว ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา ภูมิฐานะ การรับรู้จากสื่อมวลชนและการรับรู้จากเพื่อน หรือผู้นำกลุ่ม

สิริพร รัตนกำเนิด (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักพัฒนากรุงเทพมหานคร ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต” พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานครต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับสูง ทั้งในด้านบุคคล/ครอบครัว และด้านสังคม (องค์กรและชุมชน) ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานครจากการทดสอบสมมติฐานได้แก่ รายได้ ส่วนปัจจัยด้านเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการรับราชการ ระดับตำแหน่งจำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

หทัยรัตน์ อยู่รอด (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของพนักงานต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : บริษัท โจนส์ แลง ลาซาลล์ (ประเทศไทย) จำกัด” พบว่า พนักงานบริษัท โจนส์ แลง ลาซาลล์ (ประเทศไทย) จำกัด มีทัศนคติต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับสูง ทั้งทางด้านบุคคล ครอบครัว และทางสังคม ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

สกล พรหมสิน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลหงส์เจริญ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” พบว่า กลุ่มครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 50.8 48.7 0.5 ตามลำดับ มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง และระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 64.6 และ 35.4 ตามลำดับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน กับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงส์เจริญ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีปัจจัยด้านครอบครัวเข้มแข็ง

เทพวณี วินิจำทร (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การปลูกฝังค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบรูมและแรทส์” พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนตามเนื้อหาสาระค่านิยมที่ต้องการปลูกฝังในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร และความรอบคอบของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบรูมและแรทส์ ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปวัน มีนรัชย์เรืองเดช (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ของประชาชนที่เข้าร่วม โครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ” พบว่า การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วม โครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางสังคมประเภทของช่องทางการรับสื่อ ลักษณะของสื่อที่รับเป็นประจำ การรับรู้เกี่ยวกับโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ การปฏิบัติตามโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาข้าราชการจังหวัดราชบุรี” การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จากหนังสือพิมพ์มากที่สุด ระดับความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียงด้านการรับรู้เนื้อหาสาระ ด้านการนำมาใช้ประโยชน์ โดย และด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในภาพรวมอยู่ระดับค่อนข้างมาก

สุชาติ กงกะนันท์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติและพฤติกรรมการออมของประชาชนในกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตปทุมวัน” พบว่า ทัศนคติที่มีต่อการออมของประชาชนในกรุงเทพมหานคร รูปแบบการออมในรูปแบบเงินฝากยังได้รับความนิยมนิยมจากประชาชนเป็นส่วนใหญ่ และปัจจุบันการออมในรูปแบบประกันชีวิตได้รับความ

สนใจจากประชาชนมากใกล้เคียงกับรูปแบบของการฝากเงิน ทักษะแนวโน้มต่อการออมพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการออม ถ้ารายได้มากขึ้นการออมก็จะมากขึ้นตามไปด้วย

กาญจนา อินทร์ภัย (2549 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาทักษะเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมทางเพศของเยาวชนชายไทย กรณีศึกษาเฉพาะกรณีกรุงเทพมหานคร” พบว่า เยาวชนชายไทยเห็นว่าครอบครัวควรจะมีบทบาทในการให้คำแนะนำแก่ลูกมากที่สุด ส่วนโรงเรียนควรจะสอนเรื่องเพศสัมพันธ์รวมถึงจริยธรรมมากที่สุด

สมบัติ กุสุมาวดี (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน : กรณีศึกษาการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การของเครือซิเมนต์ไทย ผลการศึกษาพบว่า เครือซิเมนต์ไทยมีการบริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การสอดคล้องกับกรอบความคิดของการเป็นองค์กรที่ดี ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลายประการ อีกทั้งการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเครือซิเมนต์ไทยที่ผ่านมาก็มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาองค์การให้สามารถเติบโตและฝ่าฟันรอดพ้นวิกฤตมาได้อย่างยาวนานเกือบหนึ่งศตวรรษ

นพพร เมื่อนันทกุล (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต : กรณีศึกษา เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรสแล้วและจบการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้ไม่น้อยกว่ารายจ่ายและมีหนี้สิน ส่วนใหญ่มีเงินฝากในสมุดบัญชีออมทรัพย์ต่ำกว่า 5,000 บาท มีหนี้สินระหว่าง 30,001 – 60,000 บาท และเคยได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ 2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก คือ การนำมาใช้ประโยชน์ของชุมชน ส่วนด้านที่มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับน้อย คือ การรับรู้ในเนื้อหาสาระ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และการนำมาใช้ประโยชน์ของตนเอง 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ได้แก่ พื้นที่พักอาศัย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออมเงิน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส และหนี้สิน

ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการรับรู้เนื้อหาสาระ โดยภาพรวม

อยู่ในระดับค่อนข้างมาก คือ ทราบเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ที่น่าสนใจ คือ ด้านเนื้อหาสาระของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงยังอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เป็นส่วนใหญ่เกือบทุกข้อ ซึ่งมีหลายประเด็นควรอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการนำมาใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และด้านการนำไปประยุกต์ใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก นอกจากนี้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรี ในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านเพศ การดำรงตำแหน่ง อายุการรับราชการ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร

พลฤทธิ สุวรรณเมธา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พุทธจริยธรรมเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรโครงการ “เกษตรทฤษฎีใหม่” จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน โดยเกษตรกรให้ความสำคัญต่อการรู้จักใช้สติปัญญาปรับปรุงความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมาว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามแนวทาง “เกษตรทฤษฎีใหม่” นอกจากนี้ยังพบว่า การมีพุทธจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ และการมีพุทธจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรในการทำงานถือเป็นหลักธรรมสำคัญ ที่เกษตรกรเชื่อว่า จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้

สมบัติ กุสุมาวดี (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมของชุมชนกับการพัฒนาตามแนวทางของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า มีสามกลุ่มสำนักคิดสำคัญไทยได้แก่ 1. กลุ่มสำนักคิดที่ให้ความสำคัญกับหลักศาสนาธรรม 2. กลุ่มสำนักคิดที่ให้ความสำคัญกับการสร้างวิสาหกิจชุมชนและองค์กรชุมชน 3. กลุ่มสำนักคิดที่ให้ความสำคัญกับรากเหง้าวัฒนธรรมชุมชน จากนั้นได้พัฒนาขึ้นมาเป็นวัฒนธรรมของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ประการ ได้แก่ 1. วัฒนธรรมความพอประมาณของชุมชน 2. วัฒนธรรมความมีเหตุมีผลของชุมชน 3. วัฒนธรรมการสร้างภูมิคุ้มกันในตนของชุมชน 4. วัฒนธรรมการมีความรู้คู่คุณธรรม และ 5. วัฒนธรรมของชุมชนที่มีความสมดุลและยั่งยืน อีกทั้งยังได้มีการพัฒนาและออกแบบเครื่องมือสำหรับการพิจารณาคัดเลือกชุมชนที่มีวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ด้วย

ชีวภัทร ธรรมเกษตร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่า นักศึกษามีทักษะต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน

โดยรวมและในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

กรอบแนวคิดและวิธีศึกษา

จากการได้รวบรวมความคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

- 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา
- 3.2 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ
- 3.3 สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 นักศึกษาที่ใช้ในการศึกษา
- 3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา
- 3.6 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.7 การประมวลผล

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้กำหนดตัวแปรในการศึกษาดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ , อายุ , สาขาที่ศึกษา , ชั้นปี , สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา , ภูมิลำเนา , แหล่งข่าวสาร , บทบาทของครอบครัว , บทบาทของเพื่อน , ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

3.2 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการศึกษาและความเข้าใจของผู้อ่านผลการวิจัย ผู้ศึกษาได้กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ทักษะของนักศึกษา หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือมุมมองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล/ครอบครัว และด้านสังคม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางในการดำรงชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง การมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ภายใต้เงื่อนไขความรอบรู้ คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป

ความมีเหตุมีผล หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำโดยอาศัยการพิจารณา ไตร่ตรองให้รอบด้านเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องในแง่มุมต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความเชื่อว่า ตนได้รับความจริงที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับสาเหตุต่างๆ และผลของสาเหตุเหล่านั้น เพื่อการตัดสินใจว่า การกระทำต่อไปของตนจะส่งผลกระทบในด้านใดต่อใครบ้าง

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตน หมายถึง การเตรียมตัวที่จะรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเตรียมพร้อมที่จะรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

ภายใต้เงื่อนไขความรอบรู้และคุณธรรม หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้าน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้ในโอกาสและเวลาต่างๆ สามารถที่จะนำความรู้และหลักวิชาการมาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อประกอบการวางแผน ก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ มีความระมัดระวังโดยใช้สติในการแผนปฏิบัติที่ตั้งไว้ไปใช้ให้รู้เท่าทัน เหตุการณ์ด้วยความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต โดยเน้นความอดทน ความเพียร สติ ปัญญาและความรอบคอบ

การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต หมายถึง การนำแนวทางของการเดินสายกลาง ความพอประมาณ การมีเหตุมีผล รวมถึงการมีภูมิคุ้มกันในตนเองที่ดี โดยนำความรู้ มีความรอบคอบ และมีคุณธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ข้อเท็จจริง ความเป็นจริง หลักการและข้อมูลข่าวสารที่มนุษย์รับและเก็บรวบรวมไว้ ซึ่งความรู้ความเข้าใจเป็นผลผลิตจากการใช้ความคิด การนำมาแปลความหมายตีความ และสามารถในการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้จากการกระทำ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร อินเทอร์เน็ต บุคคลในครอบครัว และเพื่อน

3.3 สมมติฐานในการศึกษา

3.3.1 เพศต่างกันมีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

3.3.2 ระดับชั้นต่างกันมีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

3.3.3 ความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับประชากรในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในการศึกษา 2553 จำนวนประมาณ 3,400 คน ซึ่งมีทั้งหมด 6 สาขา คือ

1. การจัดการ
2. การบัญชี
3. การตลาด
4. ระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์
5. ภาษาอังกฤษธุรกิจ
6. การเงิน

ผู้ศึกษาได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนประจำปีการศึกษา 2553 ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามสาขา และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของชั้นปีที่ศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 358 คน

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สาขาที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา ภูมิภาค

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อม ได้แก่

ตอนที่ 3 ทักษะของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ในข้อคำถาม ประกอบด้วย 5 ระดับ ได้แก่

มากที่สุด	= 5 คะแนน
ค่อนข้างมาก	= 4 คะแนน
ปานกลาง	= 3 คะแนน
ค่อนข้างน้อย	= 2 คะแนน
น้อยที่สุด	= 1 คะแนน

จากนั้นทำการรวบรวมคะแนนและหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของประชากรและทำการแบ่งระดับของทักษะออกเป็น 5 ระดับ โดยเกณฑ์ในการแปลความหมายแบ่งเป็น 5 ระดับ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ 2548 : 112) ซึ่งแปลความหมายระดับของค่าเฉลี่ยในแบบสอบถามดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับสูงมาก

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับต่ำมาก

3.6 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการศึกษา และได้นำมาทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 30 คน เพื่อนำผลมาทำการวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.91

3.7 การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในช่วงภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปี การศึกษา 2553 จาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ค้นคว้าจากตำรา บทความ และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และ F-test

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 358 คน ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และได้นำผลการศึกษา โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

- 4.1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- 4.2 ลักษณะข้อมูลปัจจัยแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง
- 4.3 ทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
- 4.4 การทดสอบสมมติฐาน

4.1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 358 คน โดยแยกตามเพศ อายุ สาขาที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา ภูมิภาค มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n = 358)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	81	22.6
หญิง	277	77.4
รวม	358	100.0

2. อายุ

18 ปี	46 คน
19 ปี	61 คน
20 ปี	67 คน
21 ปี	113 คน
22 ปี	53 คน
23 ปี	11 คน
24 ปี	1 คน
25 ปี	1 คน
26 ปี	1 คน
28 ปี	2 คน
30 ปี	2 คน
รวม	<u>358</u> คน

2. สาขาที่ศึกษา

		ร้อยละ
การจัดการ	94	26.2
การบัญชี	141	39.4
การตลาด	53	14.8
สารสนเทศทางคอมพิวเตอร์	42	11.7
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	7	2.0
การเงิน	<u>21</u>	<u>5.9</u>
รวม	<u>358</u>	<u>100.0</u>

3. ชั้นปีที่ศึกษา

ปีที่ 1	68	19.0
ปีที่ 2	64	17.9
ปีที่ 3	104	29.0
ปีที่ 4	<u>122</u>	<u>34.1</u>
รวม	<u>358</u>	<u>100.0</u>

4. สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา		ร้อยละ
ม. 6	111	31.0
ปวช.	96	26.8
ปวส.	<u>151</u>	<u>42.2</u>
รวม	<u>358</u>	<u>100.0</u>

5. ภูมิลำเนาเดิม

กรุงเทพ และปริมณฑล	206	57.5
ภาคเหนือ	16	4.5
ภาคกลาง	64	17.9
ภาคตะวันออก	13	3.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17	4.7
ภาคใต้	<u>42</u>	<u>11.7</u>
รวม	<u>358</u>	<u>100.0</u>

4.2 ลักษณะข้อมูลปัจจัยแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยแวดล้อม	จำนวน (n= 358)	ร้อยละ
1. ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
จากแหล่งใด (เรียงลำดับจากมากไปน้อย)		
โทรทัศน์	335	33.7
อินเทอร์เน็ต	235	23.6
หนังสือพิมพ์	192	19.3
นิตยสาร/วารสาร	116	11.7
วิทยุ	102	10.3
อื่นๆ (ระบุ).....	<u>14</u>	<u>1.4</u>
รวม	<u>994</u>	<u>100.0</u>

2. ครอบครัวของท่านมีบทบาทที่ทำให้ท่านทราบเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

มี	324
ไม่มี	34
รวม	358

3. เพื่อนหรือผู้นำกลุ่มของท่าน มีบทบาทที่ทำให้ท่านทราบเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

มี	273
ไม่มี	85
รวม	358

4.3 ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการรับรู้ในเนื้อหาของสาระของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.14	0.48	มาก
2. ด้านความเข้าใจในเนื้อหาของสาระของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.91	0.52	มาก
3. ด้านนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	4.05	0.47	มาก

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีการรับรู้ในเนื้อหาของสาระของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 มีความเข้าใจเนื้อหาของสาระของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 มีทักษะต่อการนำไปใช้ในชีวิตรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแยกเป็นรายชื่อ

ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต (ด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ)	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านรับรู้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็น แนวทางการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความยั่งยืน	4.17	0.70	มาก
2. ท่านรับรู้เรื่องทฤษฎีใหม่ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจพอเพียง	3.83	0.75	มาก
3. ท่านรับรู้เนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเนื้อหา ในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลทุกระดับ	4.10	0.73	มาก
4. ท่านเห็นว่าเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงสมควรติดตาม	4.24	0.77	มาก
5. ท่านสนใจติดตามเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง	3.63	0.88	มาก
6. ท่านเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการปฏิบัติที่น่าสนใจ ศึกษาค้นคว้า	4.06	0.76	มาก
7. ท่านรู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการพัฒนาประเทศ ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	4.25	0.72	มาก
8. ท่านรู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นความพอเพียง ความพอดี พอประมาณและทางสายกลาง	4.37	0.74	มาก
9. ท่านรู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการพึ่งพาตนเองมากกว่า การพึ่งพาภายนอก	4.18	0.76	มาก
10. ท่านรู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงปลูกฝังให้มีทัศนคติที่ดีต่อ การพัฒนาตนเอง ให้มีคุณธรรม จริยธรรม เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น	4.27	0.69	มาก
11. ท่านรู้ว่าความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน สามัคคี แบ่งปัน ซึ่งกันและกัน เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	4.29	0.71	มาก
12. ท่านรู้ว่า การมีสติปัญญา ความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ย่อมทำให้ มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง เพื่อเป็นประโยชน์นำไปสู่ การปฏิบัติอย่างพอเพียง	4.22	0.72	มาก
13. ท่านรู้ว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหัวใจในการนำไป ประกอบอาชีพ ด้านต่างๆ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ธุรกิจ เป็นต้น	4.27	0.71	มาก
รวม	4.14	0.48	

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าระดับการรับรู้ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านรับรู้ว่าการรับรู้ถึงความพอเพียง ความพอดี พอประมาณและทางสายกลาง(รับรู้ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.37 รองลงมาคือท่านรับรู้ถึงความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน สามัคคี แบ่งปันซึ่งกันและกัน เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (รับรู้ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.29 และค่าเฉลี่ยรายข้อที่น้อยที่สุด คือท่านสนใจติดตามเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง(รับรู้ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63

ตาราง 4.5 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน

การดำเนินชีวิต แยกเป็นรายข้อ

ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต (ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ)	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าทางสายกลางเป็นอย่างดี	3.79	0.77	มาก
2. ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าพอเพียงกับพอใช้เป็นอย่างดี	3.84	0.73	มาก
3. ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าไม่พึ่งพาในแนวปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี	3.63	0.83	มาก
4. ท่านมีความเข้าใจใน “ทฤษฎีใหม่” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นอย่างดี	3.67	0.86	มาก
5. ท่านเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงว่านำไปใช้ในแนวทางพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้เป็นอย่างดี	3.71	0.89	มาก
6. ท่านเข้าใจเนื้อหาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าสามารถนำไปแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้	3.91	0.74	มาก
7. ท่านเห็นว่าถ้าปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงต้องลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ	3.97	0.81	มาก
8. ท่านเห็นว่าถ้าปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ	4.13	0.73	มาก

9. ท่านเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบในการทำงาน	4.14	0.76	มาก
10. ผลลัพธ์ของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และเป็นที่ยังของผู้อื่นได้	4.25	0.74	มาก
รวม	3.91	0.52	

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ระดับความเข้าใจของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลลัพธ์ของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และเป็นที่ยังของผู้อื่นได้ (ความเข้าใจในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.25 รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบในการ (ความเข้าใจในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และค่าเฉลี่ยรายข้อที่น้อยที่สุด คือ ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าไม่พึ่งพาในแนวปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี (ความเข้าใจในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.63

ตาราง 4.6 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน

การดำเนินชีวิต แยกเป็นรายข้อ

ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต (ด้านการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต)	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านนำความรู้ที่ได้จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น	3.99	0.75	มาก
2. เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านรู้จักการทำแผนการใช้จ่ายเงินตามลำดับความสำคัญและความจำเป็น	3.96	0.75	มาก
3. ท่านจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในแต่ละวัน/เดือน/ปี	3.09	1.24	ปานกลาง
4. ท่านใช้จ่ายอย่างประหยัดและคุ้มค่า เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นให้กับครอบครัว ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น	3.71	0.87	มาก

5. ท่านเชื่อว่าปัญหาความยากจนสามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้	4.09	0.75	มาก
6. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านเกิดจิตสำนึกในการดำรงชีวิตด้วยความพอดี พอประมาณ และมีเหตุผล	4.05	0.73	มาก
7. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่วนช่วยให้ท่านแสวงหาความรู้และการดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรม	3.91	0.72	มาก
8. ท่านเห็นว่าการรักษาสุขภาพของตนเองและบุคคลในครอบครัวเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง	4.07	0.71	มาก
9. ท่านจะเลือกซื้อสินค้า/บริการที่เหมาะสมกับประโยชน์ที่ได้รับ	4.08	0.77	มาก
10. ท่านเห็นว่าการลด ละ เลิก กิจกรรมฟุ่มเฟือย เช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่ สามารถลดค่าใช้จ่ายให้กับตนเองหรือครอบครัวได้	4.33	0.74	มาก
11. ท่านเห็นว่าการใช้จ่ายพอประมาณ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ไหลตามกระแสการโฆษณาทำให้มีเงินเหลือเก็บ	4.31	0.75	มาก
12. ท่านเห็นว่าการออมเงินให้กับตนเอง หรือครอบครัวเป็นการวางแผนเมื่อมีความจำเป็นหรือใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	4.31	0.73	มาก
13. ท่านได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ทำให้สามารถพึ่งตนเองได้	4.04	0.73	มาก
14. การช่วยการดูแลรักษาทรัพยากรของมหาวิทยาลัย เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายของรัฐได้	4.07	0.76	มาก
15. การไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม	4.18	0.71	มาก
16. ความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานสามารถพัฒนาได้ หากใช้สติและความอดทน	4.20	0.69	มาก
17. แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับความมีเหตุผล ทำให้ท่านใช้สติปัญญาและเหตุผลไตร่ตรองหาสาเหตุ เป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทำงานหรือการเรียนได้	4.12	0.77	มาก
18. การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน หรือการช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ เป็นการช่วยเหลือสังคมทางหนึ่ง	4.21	0.74	มาก

19. ท่านเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงนำไปใช้กับการปฏิบัติและการบริหาร งานได้ในทุกรูปแบบ เช่น การเงิน การบัญชี การตลาด การจัดการ	4.17	0.74	มาก
20. ท่านควรเป็นบุคคลหนึ่งที่จะเผยแพร่ประโยชน์ของแนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นได้ทราบ	4.06	0.81	มาก
รวม		4.05	0.47

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า ระดับการนำไปใช้ในดำเนินชีวิตของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านเห็นว่าการลด ละ เลิก กิจกรรมฟุ่มเฟือย เช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่ สามารถลดค่าใช้จ่ายให้กับตนเองหรือครอบครัวได้ (การนำไปใช้ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.33 รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าการใช้จ่ายพอประมาณ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ไหลตามกระแสการโฆษณาทำให้มีเงินเหลือเก็บ กับ ท่านเห็นว่าการออมเงินให้กับตนเอง หรือครอบครัวเป็นการวางแผนเมื่อมีความจำเป็นหรือใช้จ่ายยามฉุกเฉิน (การนำไปใช้ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 และค่าเฉลี่ยรายข้อที่น้อยที่สุด คือ ท่านจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในแต่ละวัน/เดือน/ปี (การนำไปใช้ในระดับปานกลาง) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.09

4.4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เพศต่างกันมีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน
ตารางที่ 4.7 แสดงความแตกต่างของทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig. 2-tail
(1) ชาย	81	4.02	0.51	-0.48	0.62
(2) หญิง	277	4.05	0.46		
รวม	358	4.05	0.47		

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จากตารางที่ 4.7 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และ 4.05 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ t-test ได้ค่า Sig. 2-tail = 0.62 จึงปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่านักศึกษามีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับชั้นต่างกันมีทัศนคติต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 แสดงความแตกต่างของทัศนคติต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่	จำนวน	\bar{X}	SD	F	Sig. 2-tail
ชั้นปีที่ 1	68	4.04	0.43	0.866	0.45
ชั้นปีที่ 2	64	4.03	0.53		
ชั้นปีที่ 3	104	4.00	0.54		
ชั้นปีที่ 4	122	4.10	0.40		
รวม	358	4.05	0.47		

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบ ทัศนคติต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จากตารางที่ 4.8 จำแนกตามชั้นปี แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ปี 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 รองลงมาคือ ปี 1 ปี 2 ปี 3 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ F-test ได้ค่า Sig. = 0.45 จึงปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่านักศึกษาระดับชั้นต่างกันมีทัศนคติต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ระดับความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 แสดงความแตกต่างของทัศนעותของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทัศนעותของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	\bar{X}	SD	F	Sig.
กลุ่ม 1	3.56	0.30	636.75	0.00*
กลุ่ม 2	4.33	0.25		

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทัศนעותของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จากตารางที่ 4.9 จำแนกตามความรู้ความเข้าใจ จากค่าเฉลี่ย น้อย กลุ่มที่ 1 (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.17 – 3.91) จำนวน 135 คน ค่าเฉลี่ยมาก กลุ่มที่ 2 (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.96 – 4.96) จำนวน 223 คน โดยวิธีการแบ่ง Cluster เป็น 2 กลุ่ม เมื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ F-test ได้ค่า Sig. = 0.00 จึงยอมรับสมมติฐานแสดงว่านักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน มีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 358 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามสาขา และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของชั้นปีที่ศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 358 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และ F-test

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 277 คน (ร้อยละ 77.4) เพศชายจำนวน 81 คน (ร้อยละ 22.6)

อายุ พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมากที่สุด คือ อายุ 21 ปี รองลงมาคือ 20 ปี , 19 ปี , 22 ปี , 18 ปี , 23 ปี , 28 – 30 ปี และ 24 – 26 ปี ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ตามลำดับ

สาขาที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาการบัญชี สาขาการจัดการ สาขาการตลาด สาขา
ระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ น้อยที่สุดคือ การเงิน ตามลำดับสัดส่วน
สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ก่อนเข้ารับการศึกษาระดับ ปวส.
จำนวน 159 คน (ร้อยละ 43.4) รองลงมาจบการศึกษาระดับ ม.6 จำนวน 111คน (ร้อยละ 30.3) และ
น้อยที่สุดจบระดับ ปวช. จำนวน 96 (ร้อยละ 21.2)

ภูมิลำเนาเดิม พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑลมากที่สุด คือ 208 คน (ร้อยละ 56.8) รองลงมาคือภาคใต้ 63 คน (ร้อยละ 17.2) น้อย
ที่สุดคือภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 16 คน (ร้อยละ 4.4)

5.1.2 ลักษณะปัจจัยแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า แหล่งข้อมูลที่นักศึกษาได้รับมากที่สุดคือ โทรทัศน์ จำนวน 335
คน รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 235 คน น้อยที่สุดคืออื่นๆ เช่น ในห้องเรียน จำนวน 14 คน และ
ได้รับรู้จากครอบครัวจำนวน 324 คน ได้รับรู้จากเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม 273 คน

ครอบครัวมีบทบาทที่ทำให้ทราบเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียง
จำนวน 324 คน และไม่มีบทบาทจำนวน 34 คน

เพื่อนหรือผู้นำกลุ่มมีบทบาทที่ทำให้ทราบเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของเศรษฐกิจ
พอเพียงจำนวน 273 คน และไม่มีบทบาทจำนวน 85 คน

5.1.3 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีการรับรู้ในเนื้อหาสาระของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่
ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 มีความเข้าใจเนื้อหาสาระของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ใน
ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 มีทัศนคติต่อการนำไปใช้ในชีวิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
4.05

5.1.4 ระดับการรับรู้ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระ
นคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ท่านรับรู้ที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความพอเพียง ความพอดี พอประมาณและทางสายกลาง(รับรู้
ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.37 รองลงมาคือท่านรับรู้ถึงความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน
สามัคคี แบ่งปันซึ่งกันและกัน เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (รับรู้ในระดับ
มาก) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.29 และค่าเฉลี่ยรายข้อที่น้อยที่สุด คือท่านสนใจติดตามเนื้อหาสาระของ
เศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง(รับรู้ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.63

5.1.5 ระดับความเข้าใจของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลลัพธ์ของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นได้ (ความเข้าใจในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.25 รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบในการ (ความเข้าใจในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 และค่าเฉลี่ยรายข้อที่น้อยที่สุด คือ ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าไม่พึ่งพาในแนวปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี (ความเข้าใจในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.63

5.1.6 ระดับการนำไปใช้ในดำเนินชีวิตของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านเห็นว่าการลด ละ เลิก กิจกรรมฟุ่มเฟือย เช่น คีบสุรา สูบบุหรี่ สามารถลดค่าใช้จ่ายให้กับตนเองหรือครอบครัวได้ (การนำไปใช้ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.33 รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าการใช้จ่ายพอประมาณ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ไหลตามกระแสการโฆษณาทำให้มีเงินเหลือเก็บ กับ ท่านเห็นว่าการออมเงินให้กับตนเอง หรือครอบครัวเป็นการวางแผนเมื่อมีความจำเป็นหรือใช้จ่ายยามฉุกเฉิน (การนำไปใช้ในระดับมาก) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 และค่าเฉลี่ยรายข้อที่น้อยที่สุด คือ ท่านจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในแต่ละวัน/เดือน/ปี (การนำไปใช้ในระดับปานกลาง) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.09

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เพศต่างกันมีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทัศนעותของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครต่อกรนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตระหว่างเพศชายกับเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และ 4.05 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ t-test ได้ค่า Sig. 2-tail = 0.62 จึงปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับชั้นต่างกันมีทัศนעותการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบ ทักษะต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามระดับชั้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ปี 4 รองลงมาคือ ปี 1 ปี 2 ปี 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 4.04 4.03 4.00 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ F-test ได้ค่า Sig. = 0.45 แสดงว่านักศึกษาระดับชั้นต่างกันมีทักษะต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ระดับความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีทักษะต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามความรู้ความเข้าใจ จากค่าเฉลี่ย น้อย กลุ่มที่ 1 (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.17 – 3.91) จำนวน 135 คน ค่าเฉลี่ยมาก กลุ่มที่ 2 (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.96 – 4.96) จำนวน 223 คน โดยวิธีการแบ่ง Cluster เป็น 2 กลุ่ม เมื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ F-test ได้ค่า Sig. = 0.00 จึงยอมรับสมมติฐานแสดงว่านักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน มีทักษะต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 อภิปรายผล การศึกษาวิจัยเรื่องทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

5.2.1 ในด้านทักษะพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 4.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยรัตน์ อยู่รอด (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ทักษะของพนักงานต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : บริษัท โจนส์ แลง ลาซาลล์ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า พนักงานบริษัท โจนส์ แลง ลาซาลล์ (ประเทศไทย) จำกัด มีทักษะต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับสูง ทั้งทางด้านบุคคล ครอบครัว และทางสังคม

5.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีทักษะต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน พบว่าเพศ ระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อทักษะของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สิริพร รัตนกำเนิด(2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักพัฒนา

สังคม กรุงเทพมหานครต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต” พบว่า เพศ "ไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต"

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้กับสถาบันการศึกษา เพื่อนำไปจัดทำโครงการโดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจริง
2. สถาบันการศึกษาควรจัดให้มีการเรียนการสอนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยสอดแทรกไว้ในทุกๆ รายวิชา
3. สถาบันการศึกษาควรจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ที่เกี่ยวกับการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

บรรณานุกรม

- กาญจนา พรายงาม. 2546. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กาญจนา อินทร์กษ. 2549. การศึกษาทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมทางเพศของเยาวชนชายศึกษาเฉพาะกรณี กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กิริติ บุญเจือ. 2525. วิธีการศึกษาทั่วไปแบบบูรณาการสมบูรณ เล่มต้น : มนุษย์รู้ได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- เกษณี จันทร์ตระกูล. 2547. ทัศนะและพฤติกรรมการใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) ในการคุ้มครองเด็กของจังหวัดเชียงราย. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ขนิษฐา ปัญญาหลวงศา. 2546. ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีต่อสินค้าไทย : ศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ขวัญตา ราษฎร์นุ้ย. 2544. ทัศนะของนักเรียนต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ : ศึกษาในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตเทศบาลนครยะลา. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จันทร์รา กาญจนกันดี. 2547 ทัศนะของนักศึกษาต่อแนวโน้มพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิง. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิระพร ตันติชัยรัตนกุล. 2526. ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จिरายู ทรัพย์สิน. 2540. ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิติปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จिरาวรรณ ยืนยง. 2546. การรับรู้และการพัฒนาตนเองของครูประถมศึกษาในการปฏิรูปการเรียนรู้. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จุมพล สวัสดิ์ยากร และคณะ. 2530. รายงานผลการวิจัยทัศนะประชาชนที่มีต่อการท่องเที่ยว พ.ศ. 2530.
- จำเนียร ช่วงโชติ. 2526. จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้. (ม.ป.พ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชาญชัย อาจิณสมาจาร. 2521. พฤติกรรมในองค์กร. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.

- ชีวภัทร ธรรมเกษตร. 2552. **ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- ณรงค์ โชควัฒนา. 2542. **เศรษฐกิจชุมชน : ทางเลือกเพื่อทางรอดของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.**
- เทพาวณี วินิจจำทร. 2548. **การปลูกฝังค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบลูมและแรทส์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ทศมนพร พุทธจันทร์. 2547. **ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- นภดล มโนงาม. 2548. **ความคิดเห็นของพนักงานต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างงานบริการธุรกิจต่างประเทศของธนาคารกสิกรไทย. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาอเนกนิเทศ กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- บุญเสริม บุญเจริญ. 2543. **แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก (1 มกราคม – มิถุนายน)**
- ปัทมา จิตวิวัฒนา. 2533. **สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.**
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. **ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.**
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2534. **ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.**
- ประสาธ อิศรปริดา. 2520. **ธรรมชาติขบวนการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์.**
- ปวัน มีนรัศมีเรื่องเดช. 2549. **การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ของประชาชนที่เข้าร่วม โครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- พงษ์พันธ์ พรหมประภัทร. 2541. **ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- ไพศาล หวังพานิช. 2525. **การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.**
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2524. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.**

- วริศรา คำเสนา. 2543. ความคิดเห็นของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจในการจัดการเรียนการสอน วิชาหลักเศรษฐกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันชัย ศรีนวลนัด. 2521. ทักษะคติของนายตำรวจต่อปัญญาโสภณ. ภาคนิพนธ์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สกล พรหมสิน. 2546. ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลหงส์เจริญ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมาน มานะกิจ. 2539. ความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของผู้บริหารและพยาบาลเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2546. จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- สิริพร รัตนกำเนิด. 2550. ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานครต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุจิตรา จรจิตร. 2535. ความคิดเห็นของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ที่มีต่อภาพโฆษณาจากสื่อมวลชน. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุชาติ กงกะนันท์. 2549. ทักษะและพฤติกรรมการออมของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตปทุมวัน. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุนันท์ ศัล โกสุม. 2524. การวัดพฤติกรรมด้านความรู้และความคิด. เอกสารวิชาการ โรงเรียนพระนครปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม (เอกสาร โรเนียว)
- สุเมธ ตันติเวชกุล. 2542. เศรษฐกิจพอเพียงคือรากฐานของประเทศ. สยามรัฐ. 5 – 10 ธันวาคม.
- สมบัติ กุสุมาวดี. 2548. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน : กรณีศึกษาการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การของเครือซิเมนต์ไทย. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมศรี ชีวะเกตุ. 2547. ทักษะและพฤติกรรมการใช้ชีวิตของวัยรุ่นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงราย. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สวิตตาพิมศรีรานี กานที. 2547. **ทักษะและบทบาทของนักธุรกิจชาวอินดูในประเทศไทย. ภาคนิพนธ์**
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศศิพรรณ บัวทรัพย์. 2547. **ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจ**
พอเพียง. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริชัย ไตรสารศรี. 2539. **การรับรู้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ**
สิ่งแวดล้อมชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอคลองหลวง อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี.
ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภยาวิ นาคเงินทอง. 2542. **ความคิดเห็นของข้าราชการกรมการปกครองในส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับการ**
ปกครองท้องถิ่นในอนาคตตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- หทัยรัตน์ อยู่รอด. 2550. **ทัศนะของพนักงานต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ**
ดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : บริษัท โจนส์ แลง ลาซาลล์ (ประเทศไทย) จำกัด. ภาคนิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรุณ พูลทวี. 2539. **การศึกษาบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้น**
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชา เปาอินทร์. 2540. **ความรู้และพฤติกรรมในการป้องกันการเสื่อมสภาพการได้ยินของ**
เจ้าหน้าที่ตำรวจ. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุทุมพร ทองอุไทย. 2533. **สารบบจำแนกจุดมุ่งหมายของการศึกษาคู่มีเล่ม 1 พุทธปริเขต. กรุงเทพฯ**
: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Maler, Morman R.F. 1995. **Psychology in industry.** Boston : Houston Miffin Company.

Webster. 1967. **Webster's New World Dictionary of the America Language.** Cleveland : The
 World Publishing Co.

<http://bus.rmutp.ac.th> 2553.

http://itlovetheking.blogspot.com/2009/01/blog-post_7272.html 16 ก.ย. 2553.

แบบสอบถาม

เรื่อง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยคำถามจำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1: เป็นคำถามลักษณะข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2: เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อม

ตอนที่ 3: เป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ระดับของทักษะ

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง ค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง ค่อนข้างน้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

แบบสอบถาม

เรื่อง ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

กรณีศึกษา : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ให้ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สาขาที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน

- การจัดการ
- การบัญชี
- การตลาด
- สารสนเทศทางคอมพิวเตอร์
- ภาษาอังกฤษธุรกิจ
- การเงิน

4. ชั้นปีที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน

- ปี 1
- ปี 2
- ปี 3
- ปี 4
- อื่นๆ

5. สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา

- ม. 6
- ปวช.
- ปวส.
- อื่นๆ (ระบุ).....

6. ภูมิภาคที่ท่านก่อนเข้ารับการศึกษา

- กรุงเทพฯ และปริมณฑล (นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี)
- ภาคเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคตะวันออก
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคใต้

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อม

1. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

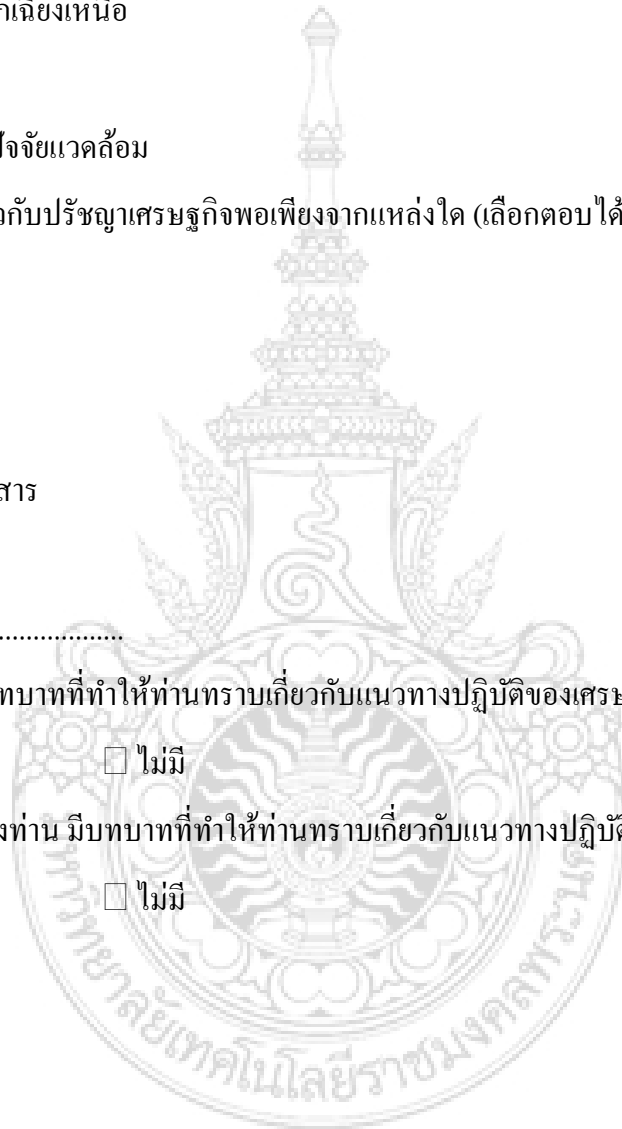
- วิทยุ
- โทรทัศน์
- หนังสือพิมพ์
- นิตยสาร/วารสาร
- อินเทอร์เน็ต
- อื่นๆ (ระบุ).....

2. ครอบครัวของท่านมีบทบาทที่ทำให้ท่านทราบเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

- มี
- ไม่มี

3. เพื่อนหรือผู้นำกลุ่มของท่าน มีบทบาทที่ทำให้ท่านทราบเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

- มี
- ไม่มี

ตอนที่ 3 ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ข้อ ที่	ข้อความ	5 มาก ที่สุด	4 ค่อนข้าง มาก	3 ปาน กลาง	2 ค่อนข้าง น้อย	1 น้อย ที่สุด
1.	ด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ ท่านรับรู้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นแนว ทางการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความยั่งยืน					
2.	ท่านรับรู้เรื่องทฤษฎีใหม่ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจ พอเพียง					
3.	ท่านรับรู้เนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเนื้อหาใน การปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลทุกระดับ					
4.	ท่านเห็นว่าเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงสมควร ติดตาม					
5.	ท่านสนใจติดตามเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงอย่าง ต่อเนื่อง					
6.	ท่านเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ น่าสนใจศึกษาค้นคว้า					
7.	ท่านรู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการพัฒนา ประเทศของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ					
8.	ท่านรู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นความพอเพียง ความพอดี พอประมาณและทางสายกลาง					
9.	ท่านรู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการพึ่งพาตนเองมากกว่า การพึ่งพาทภายนอก					
10.	ท่านรู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงปลูกฝังให้มีทัศนคติที่ดีต่อ การพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น					
11.	ท่านรู้ว่าความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน สามัคคี แบ่งปันซึ่งกันและกัน เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง					
12.	ท่านรู้ว่า การมีสติปัญญา ความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ย่อมทำให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง เพื่อเป็น ประโยชน์นำไปสู่การปฏิบัติอย่างพอเพียง					

13	ท่านรับรู้ที่ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหัวใจในการนำไปประกอบอาชีพด้านต่างๆ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ธุรกิจ เป็นต้น					
1.	ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าทางสายกลางเป็นอย่างดี					
2.	ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าพอเพียงกับพอใช้เป็นอย่างดี					
3.	ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าไม่พึ่งพาในแนวปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี					
4.	ท่านมีความเข้าใจใน “ทฤษฎีใหม่”ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นอย่างดี					
5.	ท่านเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงว่านำไปใช้ในแนวทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้เป็นอย่างดี					
6.	ท่านเข้าใจเนื้อหาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าสามารถนำไปแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้					
7.	ท่านเห็นว่าถ้าปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงต้องลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ					
8.	ท่านเห็นว่าถ้าปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ					
9.	ท่านเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบในการทำงาน					
10.	ผลลัพธ์ของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และเป็นที่ยิ่งของผู้อื่นได้					

ข้อ ที่	ข้อความ	มาก ที่สุด	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ด้านการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ท่านนำความรู้ที่ได้จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น					
2.	เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านรู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามลำดับความสำคัญและความจำเป็น					
3.	ท่านจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในแต่ละวัน/เดือน/ปี					
4.	ท่านใช้จ่ายอย่างประหยัดและคุ้มค่า เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นให้กับครอบครัว ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น					
5.	ท่านเชื่อว่าปัญหาความยากจนสามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้					
6.	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านเกิดจิตสำนึกในการดำรงชีวิตด้วยความพอดี พอประมาณ และมีเหตุผล					
7.	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่วนช่วยให้ท่านแสวงหาความรู้และการดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรม					
8.	ท่านเห็นว่าการรักษาสุขภาพของตนเองและบุคคลในครอบครัว เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง					
9.	ท่านจะเลือกซื้อสินค้า/บริการที่เหมาะสมกับประโยชน์ที่ได้รับ					
10.	ท่านเห็นว่าการลด ละ เลิก กิจกรรมฟุ่มเฟือย เช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่ สามารถลดค่าใช้จ่ายให้กับตนเองหรือครอบครัวได้					
11.	ท่านเห็นว่าการใช้จ่ายพอประมาณ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ไหลตามกระแสการโฆษณาทำให้มีเงินเหลือเก็บ					
12.	ท่านเห็นว่าการออมเงินให้กับตนเอง หรือครอบครัวเป็นการวางแผนเมื่อมีความจำเป็นหรือใช้จ่ายยามฉุกเฉิน					
13.	ท่านได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ทำให้สามารถพึ่งตนเองได้					

14.	การช่วยการดูแลรักษาทรัพยากรของมหาวิทยาลัย เป็นการ ช่วยลดค่าใช้จ่ายของรัฐได้					
15.	การไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อ สังคม					
16.	ความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานสามารถ พัฒนาได้ หากใช้สติและความอดทน					
17.	แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับความมี เหตุผล ทำให้ท่านใช้สติปัญญาและเหตุผลไตร่ตรองหา สาเหตุ เป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทำงานหรือ การเรียนรู้ได้					
18.	การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน หรือการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ต่างๆ เป็นการช่วยเหลือสังคมทางหนึ่ง					
19.	ท่านเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงนำไปใช้กับการปฏิบัติและ การบริหารงานได้ในทุกรูปแบบ เช่น การเงิน การบัญชี การตลาด การจัดการ					
20.	ท่านควรเป็นบุคคลหนึ่งที่จะเผยแพร่ประโยชน์ของ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นได้ทราบ					

***** ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือของท่าน *****

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล นายชูชัย พิทักษ์เมืองแมน
 ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 หน่วยงานที่สังกัด สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 ที่อยู่ 9 ซอยประชาชื่น 6 แยก 10 ถนนประชาชื่น เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
 โทรศัพท์ 02-5875464 E-mail : choochai@hotmail.com

การศึกษา

ปริญญาตรี ศษ.บ. บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ปริญญาโท ค.อ.ม. ธุรกิจอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ผลงานวิชาการ

- การใช้โปรแกรม Quickbooks Premier Accountant Edition 2004

ผลงานวิจัย

- บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย เรื่องเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (2542)

ประเด็นทางวิชาการที่สนใจ

การเพิ่มผลผลิต , การบริหารงาน , เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์